Kapelmester Otto Lington – Et liv i musik

En Bio-Diskografi

Samlet af René Aagaard - 2009

Kapelmester Otto Lington

Et liv i musik

En Bio-Diskografi

Indledning

Dette værk – som jeg kalder en Bio-Diskografi – handler om en af Danmarks allerstørste og mest kendte og mest populære kapelmestre gennem mere end en menneskealder:

Kapelmester Otto Lington

Hans liv og levned og betydning som kapelmester gennemgås i Biografi-delen og hans grammofon-pladeindspilninger kan ses i Diskografi-delen.

Det startede som en ren diskografi, men efter at jeg fik kontakt til Otto Lingtons søn, John Lington, udviklede projektet sig. Det skyldtes især, at John Lington havde gemt et dusin scrapbøger fra sin far med start i 1929 og som dækkede resten af Otto Lingtons liv indtil 1992. Desuden var der gemt hundreder af fotos, fra begyndelsen af 1900 tallet og helt frem til igen 1992.

På denne baggrund udviklede diskografien sig til en Bio-diskografi. Og efterhånden blev det vel nærmere en Billed-Bio-Diskografi! Idet jeg har medtaget så mange fotos som muligt, da en del er af musikhistorisk værdi og ikke tidligere har været offentliggjort.

Tak til John og Lone Lington for jeres tålmodighed og venlighed.

Tak også til venner og bekendte, som har stillet deres pladesamlinger til rådighed for projektet: Hans Henrik Pedersen, Jesper Tveden, Tina Christiansen, Lars Bang Andersen, Ole Pilgaard, Peder Hansen og Revymuseet.

Jeg har fremstillet en serie CD'er med indspilninger med Otto Lington fra 1924 og op til hans sidste LP-plade fra 1989 – et pladekarriere på 65 år! Endvidere er Otto Lingtons store spolebåndssamling lagt på CD'er. De omfatter optagelser fra 1955 og frem.

Jeg håber, at læsning af "værket" vil være med til at kaste lys over Otto Lingtons indsats og betydning for den danske populær- og dansemusik og ikke mindst hans indsats som jazzpionér, samt hans virke som teater- og varietédirigent.

Med venlig hilsen

René Aagaard

Tre generationer fra den musikalske familie:
John, Otto og Michael Lington

Otto Carl Johan Lington

5. august 1903 – 15. december 1992

En omtale af Otto Lington, den store danske jazz pionér, kapelmester, komponist m.m.m., må nødvendigvis starte med en omtale af hans familiemæssige baggrund. Hans "rigtige" familienavn var ikke Lington, men Nitzermaeder! Lington var et kunstnernavn, som familien anvendte, når de optrådte som artister. Først i 1978 blev Lington officielt familiens efternavn.

Takket være Finn Stendevad-Nielsen, som har forsket i familiens aner, kan følgende oversigt opstilles over

FAMILIEN NITZERMAEDER

Barber *Johan Heinrich Nitzermaeder* gift med *Dorothea Stein* indvandrer - formentlig i 1894 - fra Schraplau i Sachsen-Anhalt i den sydøstlige udkant af Harzen. De flyttede ind i Istedgade 73 på Vesterbro i København.

Med sig har de en søn – *Franz Nitzermaeder* (senior), født 11.04.1858 i Schraplau og død i 1930. Franz ansøgte, som den første i familien, om dansk statsborgerskab/indfødsret og er på loven af 5. marts 1912, Lovtidende tillæg A, som løbenummer 615. Her oplyser han, at han har boet i Danmark siden 1894.

Franz (senior) gifter sig (1. gang) med *Anna Schade (eller Schadt?)*, med hvem han får sønnerne:
Franz Vilhelm Carl (junior) født i Stettin 07.03.1894 – død i 1961 og
Karl født 01.06.1895 (1896?) i København – død 09.04.1977.

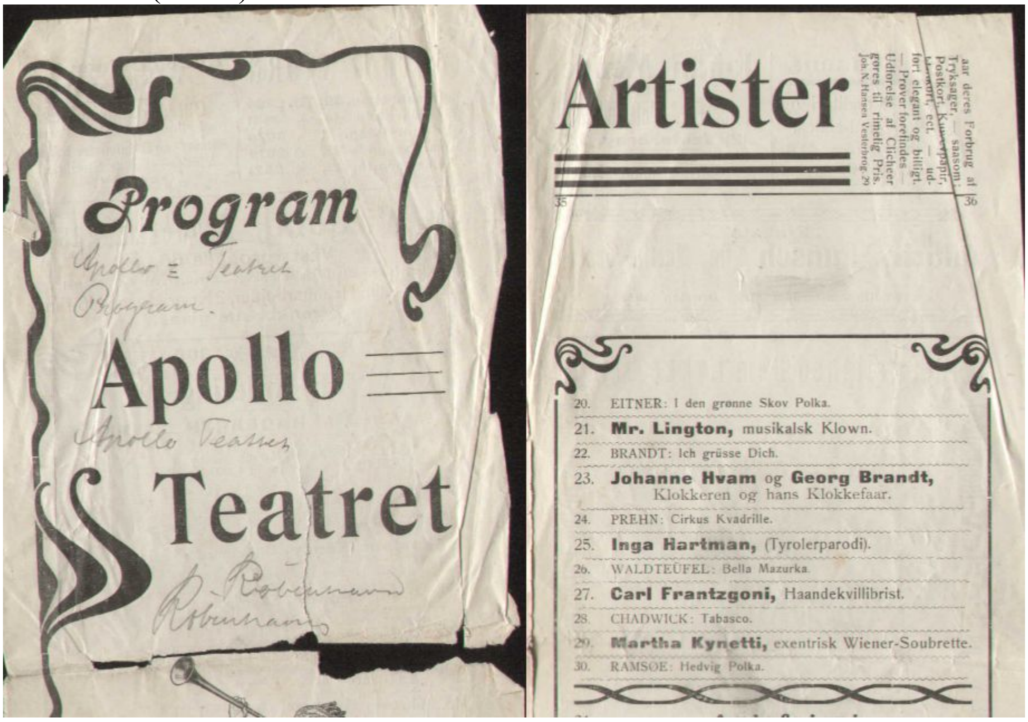
Program

Apollo Teatret

Artister

20. EITNER: I den grønne Skov Polka.
21. **Mr. Lington,** musikalsk Klown.
22. BRANDT: Ich grüsse Dich.
23. **Johanne Hvam** og **Georg Brandt,** Klokkeren og hans Klokkefaar.
24. PREHN: Cirkus Kvadrille.
25. **Inga Hartman,** (Tyrolerparodi).
26. WALDTEUFEL: Bella Mazurka.
27. **Carl Frantzgoni,** Haandekvillibrist.
28. CHADWICK: Tabasco.
29. **Martha Kynetti,** exentrisk Wiener-Soubrette.
30. RAMSØE: Hedvig Polka.

Først kendte annoncering med navnet Lington

Som Otto Lington selv sagde: Min far var klovn, musikalsk klovn

De to brødre danner siden akrobattruppen ”Brdr. Lington” og optrådte bl.a. i ”Cirkus Varieté” i 1911.

Brothers Lington – Karl og Franz (junior) i 1912

I 1918 begynder Frantz at lide af epileptiske anfald efter et styrt og indlægges på Kolonien Filadelfia, hvor han bor indtil sin død i 1961. Karl, der nu kalder sig *Carl Lington*, fortsatte som musiker hos bl.a. Kaj Julian og optrådte sammen med hans orkester rundt omkring i landet. Carl Lington spillede med mange forskellige kapelmestre bl.a. sin bror Otto i en kort periode.

Franz og Ellen 1916 - Bror og søster

I 40’erne var Carl kapelmester hos Cirkus Miehe. Han var gift nogle år under 1. verdenskrig med skolerytteresken *Anna Henriette Winde Ludvigsen* født 17.06.1888 i Nørre Kongerslev og død i Australien 15.11.1990 - 102 år gammel. Hun brugte kunstnernavnet Anna Stennis. De fik en søn

Claus Winde Nitzermaeder, født 31.05.1918, som lever endnu (i 2007) i Australien. De blev separeret 04.07.1919 og skilt 11.02.1924. Carl gifter sig umiddelbart efter med *Frieda Helene Marie Graff*.

Da Anna Schade dør ret tidligt – 11.04.1898 i Wien - gifter Franz (senior) sig igen. Denne gang med *Nikoline Hansine Jørgensen*, født 03.08.1864 – død 16.04.1938, datter af værtshusholder *Niels Jensen Jørgensen* og hustru *Birthe Kirstine Jensen* (født 08.08.1864), boende i Prinsensgade 15, København. Hun kaldes *Ada Lington*. De blev gift Sct. Matthæus kirke på Vesterbro i København den 18.11.1898.

Parret Franz og Nikoline (Ada) Nitzermaeder bor i Reverdilsgade 4, 2. sal på Vesterbro i København.

Otto Lingtons forældre: Faderen Franz (i 1920'erne) - og moderen Nikoline Hansine Nitzermaeder kaldet Ada Lington

De får to børn: Otto og Ellen:

Ellen, født 1898, gift 02.10.1917 med *Viggo Hansen født 09.05.1889*, kunstnernavn *Viggo Benny*. Ellen havde et nummer i trapez: "Lington Sisters" med Miss Edelton, som var overmand. Senere var hun assistent i sin mands hunde- eller chimpansenummer.

Viggo og Ellen havde et hundenummer med bl.a.
hundene Greif og Fifi, hvor den ene stod på bagbenene på hovedet af den anden!
Ca. 1927. Andre hunde var Lotti, Koko og Bella.

Viggo og Ellen 1919, med deres hundenummer. Her hunden Slums.

Ellen og Viggo Hansen fik 4 børn: Richard, Viola, Inger og Grethe:

Richard Hansen, født 1918 - artist og senere kapelmester,

Richard og Inger

Viola Hansen, født 29.12.1926 – død i 10.2008, som bl.a. havde et artistnummer ”Little Viola & Co” med sin bror Richard og søster Inger, senere arbejdede hun med på chimpanserne med faderen.

Chimpansen Dediko med Viola
Det var også chimpanserne Bu-Bu, Lu-Lu, Gubi, Bambi og Jackie.
De var et verdensnummer og optrådte over hele kloden.

Inger Hansen, artist, harmonikavirtuos m.m., var i 10 år gift med jongløren *Ølund Barly (Jacobsen)* fra Nakskov. Han stiftede senere Cirkus-Museet, nu beliggende i Hvidovre.

Inger og Ølund Barly

De tre søskende Richard, Viola og Inger optræder her sammen i Lorry.
Alle tre spillede også harmonika og diverse blæserinstrumenter mv.

Og endelig en datter *Grethe Hansen*, der flyttede til USA og forblev ”privat”.

Otto Carl Johan Nitzermaeder kaldet *Lington*, født 05.08.1903 og død 15.12.1992. Otto bliver gift den 06.09.1930 med *Kirsten (kaldet Kesten) Ida Franziska Andreasen* – født 04.11.1907 og død 20.05.1975.

Søskende Ellen og Otto Lington – ca. 1904 – Otto 1 år

Det kan godt være, at Otto Lington ikke nåede at optræde som artist, men her er han som 8-årig i en fin håndstand.

Kesten Lington 1928 – gift med Otto i 1930

De får sønnen *John Lington* født 19.07.1934. Snedkermester og saxofonist. Gift (første gang 16.7.1966) med Anni Ellis Cortzen født 24.03.1941. De har to børn, Ann – født 13.04.1962 og Michael Otto født 11.06.1969. Siden gift (anden gang 15.01.1994) med Lone Madsen født 1.12.1947. Den 20.07.1978 skifter Otto, John, Anni og Michael officielt navn til LINGTON.

Otto Lington på sin 80 års fødselsdag med sin sønnesøn Michael, der her spiller klarinet.

John Lington i 2009 med plakaten for Ottos foredrag ”Premiere”

*****

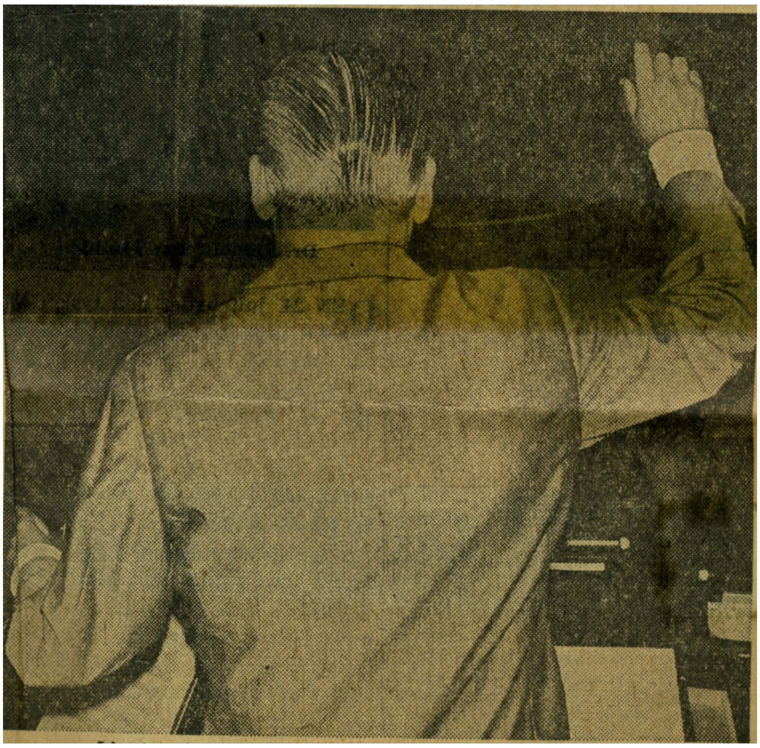

Kapelmesteren

I 1988 blev Otto Lington – af Café Victor - inviteret til at holde et ”foredrag” om sit liv i musikkens tjeneste. Café Victor, havde tradition for at invitere en ny foredragsholder hver måned. Som ledsager og akkompagnatør til Otto Lington var pianisten Mogens Sørensen.

Efterfølgende er Otto Lingtons eget manuskript og hans bog fra 1941 ”Jazz skal der til”, brugt som ”overskrifter” for hans historie (alt i *kursiv*), som er blevet tilføjet oplysninger fra udklip m.m. fra hans mange scrapbøger. Alt er venligst udlånt af Otto Lingtons søn *John Lington*.

Johns søn *Michael Lington* er i dag en succesfuld musiker i USA (spiller saxofon), og han har udgivet en række CD'er.

Så vidt muligt er den originale ortografi bibeholdt fra avisudklip mv.

Et brev fra Otto Lington lukket med laksegl og med hans initialer ”OL”. Fra april 1929.

PREMIÉRE

Jeg stammer fra en artistfamilie. Min mor var sangerinde, og min far var klovn, musikalsk klovn. Selv ville jeg selvfølgelig også være klovn, når jeg blev stor. Da jeg igennem min karriere altid har blandet mig ind i forskellige professioner, har mit liv vel nærmest formet sig som en blandet landhandel. Ja, det hele er lidt klovneagtigt. Når jeg tænker tilbage, har jeg både været musikforlægger, impresario, forfatter, komponist og kapelmester.

Som artistbarn rejste jeg meget med mine forældre og tre søskende, Carl, Franz og Ellen, rundt i verden. Vi var en rigtig artistfamilie. Min mor sang, min far klovnede på alskens instrumenter. Jeg tumlede rund både udenfor og indenfor i teltet eller på varietéerne, hvor de optrådte. Allerede som treårig, kunne jeg vride et par toner ud af min lille violin.

Far og mor ønskede, at jeg blev koncertviolinist. Det krævede skolegang og uddannelse og dermed fast ophold i København. Selv ville jeg nu helst være blevet sammen med mine forældre og søskende. Men da tiden for min skolegang kom, måtte jeg blive i byen og når familien rejste for at optræde på de store varietéer i udlandet, fik min mor en tante til at passe mig. Allerede i den alder, begyndte jeg at føle mig ensom. Jeg savnede familien, som var på rejse det meste af året. En artists vilkår. Der var ingen kære mor, men min tante sørgede for, at jeg fik en god skolegang og en god opdragelse.

Som niårig fik jeg en violinlærer, Edgar Preuss, en fremragende pædagog (som ifølge Lington også underviste Wandy Tworek). *Lidt undervisning havde jeg dog fået af min far, når han var hjemme, men nu gik jeg til spil to gange om ugen. Det var en rar spadseretur fra Reverdilsgade ved Hovedbanegården til Godthåbsvej med violinkasse og noder, for der var ingen penge til sporvognen, men det tog jeg da heller ikke skade af.*

Konfirmanden Otto Lington 1917

Da jeg blev 13-14 år, syntes min lærer, at jeg godt kunne delagtiggøre andre i min kunnen på violinen. Jeg gik så rundt på forskellige caféer og restauranter med en pianist – som hed Kjær - og tilbød at spille om aftenen for gæsterne. – Lad mig få en prøve, sagde værten gerne – og så gav vi et par af vore bedste numre. Vi fik da også nogle engagementer, og selv om det var til en meget lille gage, tjente vi da nogle penge. Så vidt jeg husker fik Kjær og jeg 5 kr. til deling for det første café-job. Det var i 1915. Dengang havde man, i modsætning til nu, på de fleste restauranter levende musik, selvom den kun bestod af en violin og et opretstående piano. Radioen var endnu ikke opfundet og grammofonen kun lige netop og den egnede sig ikke til større lokaler. Ingen havde endnu fundet på, at gøre den elektrisk og forbinde den med højttalere.

Da jeg var uden engagement et stykke tid, foreslog min mor, at min ven og jeg forsøgte os hos en tante, der havde et værtshus i Nyhavn nr. 17. Det gjorde vi så, og med held. I Nyhavn var der faktisk ikke det stykke vi ikke spillede. Det var fra ouverturen til Tannhäuser og til "Du har vist en lille streg på". Det gik ofte lidt hårdt for sig i nr. 17 mellem de gæve søfolk, og iblandt blev det til et lille rask slagsmål. Men når uoverensstemmelserne var forbi, var alle igen de bedste venner. Pudsigt nok skulle jeg mange år senere komme til at indspille musikken til filmen "Nyhavn 17" med mit eget tonefilmsorkester på Nordisk Film.

Man kan udmærket ligge krumbøjet under et nodestativ og spille "Eine kleine Nachtmusik", mens flasker og stole flyver gennem lokalet. Jeg ved det, jeg prøvede det i Nyhavn 17 i 1918! Jeg regner selv dette engagement for mit første som kapelmester. (Lington var aktiv kapelmester indtil sin død i 1992 i alt 74 år uden afbrydelse!)

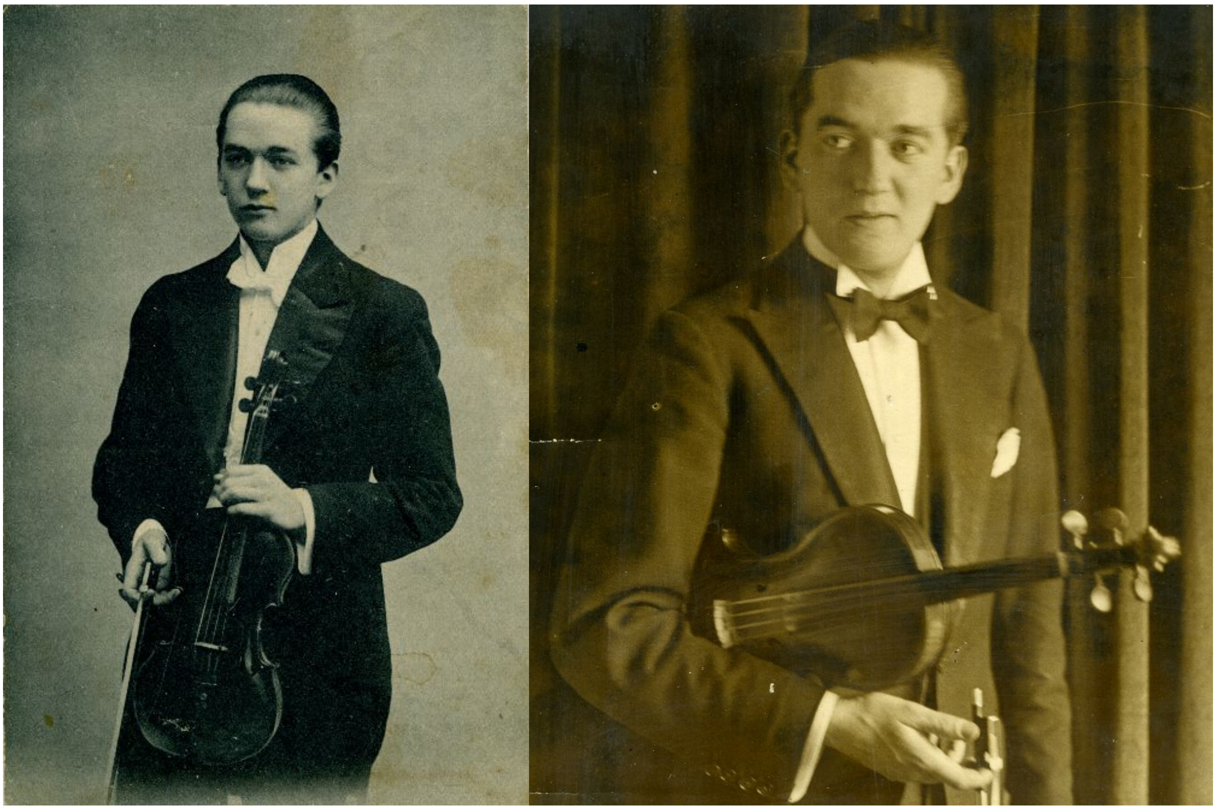

Den unge (ca. 1920) og lidt ældre (ca. 1925) violinist.

Engang imellem gav min tante mig lov til en friaften, og det bedste jeg vidste, var at gå i det gamle Paladsteater og se en Douglas Fairbanks film. Nu ikke så meget for filmens skyld, nej, det var Jacob Gades store stumfilmsorkester, der trak. Gade var simpelthen genial til at finde de rette melodier til musikalsk underlægning af de forskellige scener, hvad enten det var kærligheds- eller slagsmålscener, det drejede sig om.

Ifølge et interview med Chr. Houmark i BT, var Lington i England i en periode i 1920: "Jeg gik et par måneder og havde det ikke spor sjovt. Men så fik jeg engagement i et udmærket danseorkester, og siden har mit liv været musik, musik, musik." Da han kom hjem startede han i Dixie Club.

En aften fik jeg den helt store oplevelse, og selv om det er adskillige år siden – i 1925 - husker jeg det, som var det i går. Midt under filmen "Dr. Q", blev lyset i salen tændt – enten fordi filmen var knækket eller der skulle skiftes spole - og pludselig så vi Jacob Gade gå op fra orkestergraven og stille sig foran filmlærredet. Violinen, som han havde taget med, tog han op under hagen, og spillede da for første gang offentligt cadenzaen til en af de mest populære underholdningsmelodier gennem tiderne, nemlig "Tango Jalousie". Det var en virkelig stor oplevelse for en violinist in spe. En oplevelse jeg tit og ofte har tænkt tilbage på gennem årene. Især ved de engagementer, hvor jeg sammen med forskellige landes orkestre, som gæstedirigent, tit og ofte tog "Jalousie" med i mit repertoire. (Det var filmen "Don Q, Son of Zorro" med Douglas Faibanks og Mary Astor fra 1925, som OL tænker på. "Tango Jalousie" havde officielt premiere den 14. september 1925)

For øvrigt har jeg skam også selv været "kapelmester" i en af stumfilmens højborge, nemlig Vesterbros Teater. Og her gik det ret lystigt til. Besætningen var violin, klaver og janitschar. Sidstnævnte var det mest aktive medlem af orkesteret. han skulle nemlig underlægge alt det, man i sagens natur ikke kunne høre i en stumfilm. Så han havde nok at gøre, specielt i en film, som vistes med bokserne Carpentier og Dempsey, hvor der faldt nogle drøje hug, som blev understreget af trommeslageren. Publikum var bestemt heller ikke særlig stilfærdige. Tyggegummi og flasker, selvfølgelig tomme, blev kastet ned fra balkonen, samtidig med at man højlydt gav sin begejstring eller mishag til kende.

Min far var meget glad for de fremskridt jeg gjorde, og alt tegnede til, at jeg nok skulle blive en habil violinist. Selv var jeg også interesseret i at dygtiggøre mig yderligere, og jeg var nu kommet i den alder, hvor jeg gerne ville tjene nogle flere penge, også for at kunne hjælpe mine forældre. Med et ensemble på fire mand fik jeg engagement i restaurant "Centrum" på Købmagergade. Her havde jeg bl.a. fundet på, at gå ned mellem bordene og spille for gæsterne, hvilket gjorde stor lykke. Især hos unge forelskede par. Og yderligere faldt der jo altid nogle drikkepenge af. Ved disse forskellige kaféengagementer kom jeg til at spille et stort og afvekslende koncertrepertoire, som senere kom mig til gode som kapelmester.

1923-1924 – Otto Lingtons første jazzprægede orkester som hed Lingtons Five Dixie Boys.
Charles Høeg, sax – Jean-Even Arnbjørn, piano – Otto Lington, violin - John Lange, banjo –
Hugo Zangger, trommer

På dette tidspunkt var den nye musikform Jazzen ved at komme frem herhjemme. Selv som ganske ung, har jeg altid forsøgt at vende blikket mod nye musikalske landvindinger, så jeg skabte selv et lille jazzband, bestående af violin, saxofon, piano, tromme og banjo. Min pianist, (Jean Even Arnbjørn) *hvis far sejlede som musiker på amerikabåden Frederik VIII, hjalp os med nodemateriale og grammofonplader, som vi fem gutter ikke var sene til at studere. Jeg sluttede hos min violinlærer og helligede mig helt og holdent jazzen. Vi lod os engagere under navnet Lingtons Dixieboys* (eller "Høeg and Lingtons Five Dixie Boys", som det fremgår af banneret foran trommerne)*, og efter kort tid fik vi engagement i Dixieklubben i Smallegade. Jeg så mig selv i ånden, som en anden Paul Whiteman – The King of Jazz. Min far var selvsagt ikke særligt begejstret for den udvikling min musikalske løbebane havde taget, men trøstede sig med, at det nok blot var en døgnflue. Men jazzen var skam kommet for at blive, og efterhånden blev vi da også så godt kendte, at man sendte bud efter os fra det fornemme Hotel d'Angleterre for at spille tea-dansant.*

Til at begynde med var de ældre fine damer ikke særligt begejstret for vores musik, men acceptere-de os til sidst, især når vi spillede nogle stille numre som "Three o'clock in the morning", som vi for øvrigt benyttede som vores kendingsmelodi. Vi var nogle friske fyre, der tjente mange penge, og sommetider var vi også så friske, at vi efter Dixieklubbens sidste nummer, tog ud til Furesøen for at fiske. Her kunne man så se fem jazzfans i smoking i en fiskekutter med snøre og stang, i håb om at få bid på krogen.

Den altid nobelt klædte kapelmester. Her fra 1931.

JAZZENS INDTOG I DANMARK

Kapelmester Kai Ewans fortæller i en artikel i Jazzrevy 1936 om sin onkel, som sejlede på Amerika, og som tog plader med hjem hver gang han havde været over Atlanten.

"I sommeren 1917 havde onkel nogle plader med hjem, som mine fætre Valdemar Eiberg og Peter Rasmussen slet ikke kunne forstå. De var indspillet med instrumenter, vi aldrig havde hørt før, og vi rystede på hovederne, mens vi gættede på, hvad det monstro kunne være. Vi vidste ikke, at man i USA havde opfundet vibrato til blæseinstrumenter. Det var såmænd saxofoner og klarinetter med vibrato. Vi troede, at klarinetterne var en slags enstrengede kinesiske violiner, som musikerne lod fingrene kure op og ned ad. Det er ikke galt at sige, at vi følte, at her var noget nyt. Noget, som stemte sammen med en indre følelse inde i os selv. Vi lyttede til disse plader igen og igen, var sammen dag og nat – og enden på det blev, at vi - jeg var kun en dreng den gang – dannede et lille mandolin- og guitarorkester til hjemmeoptræden.

Valdemar Eibergs "Adlon Band" ved Adlons åbning i 1923.
Svend Holst, piano – Valdemar Eiberg, violin – Aage Overgaard, saxofon –
Carl Bigum, banjo - Anker Skjoldborg, trommer

Og Otto Lingtons band fra Adlon, formentlig fra midt eller sidst i 1920'erne.
ukendt pianist, Berthel Skjoldborg, guitar, banjo – Lington – Jørgen Fennild, sax, clarinet
ukendt trompetist – Umberto Romagnoli, trommer.

I 1918 forærede onkel mig en fra USA medbragt 6 strenget banjo, en såkaldt plectrum-banjo. Jeg tør nok sige, at den vakte opsigt. Mine fætre fik fat på et par kortstrengede banjoer, såkaldte mandolin-banjoer – populært dengang kaldet ”dørklokker”. Så nu kunne vi for alvor begynde at spille ”jas-jas”. Hver af os havde en triangel på nodestativet, et lille bækken på foden og en ”nattergalefløjte” i lommen. Trioen blev sprængt, da Valdemar Eiberg gik hen og blev professionel og begyndte med sin mandolin-banjo på Café Østerbro sammen med pianisten Tegnér og Carl Bigum, der også havde anskaffet sig en ”dørklokke”.”

Til det havde Otto Lington følgende kommentar: *Mon man ikke kan fastslå, at Café Østerbro var det første sted i Danmark med et jazzband? Jeg tror det, for Kai Ewans' hukommelse var i topklasse.*

Kai Ewans (tidl. Nielsen) i hans velmagtsdage

Fra Lingtons bog ”Jazz skal der til” 1941:

Første gang der blev spillet saxofon i Danmark var i et ungarsk jazzorkester, som spillede i Scala-Revyen 1923 (De kaldte sig ”Dixie Boys”: Lajos Radulescu, Istan Ferenczik, Peter Matyok, Tibor Neszmelyi, Arpad Orany). *De sad på scenen inde i en gigantisk ”grammofon”, hvor dørene foran kunne åbnes. Besætningen var violin, tromme, tenor-banjo, flygel og så en saxofon.*

Den dansker, som fik æren af at være den første som spillede saxofon, var kapelmester Valdemar Eiberg. Han havde hørt rygtet om saxofonen på Scala og på sin næste friaften styrtede han der ind og var betaget, målløs og ellevild. Sådan én ville han have fat i, men hvordan?

Men drømmen gik i opfyldelse før han anede det. En sommerdag i 1923 var der amerikansk flådebesøg ved Langelinie. En mariner havde en ”hilsen” med til Eiberg fra en fætter i Amerika. ”Hilsenen” lå i en kasse og det var den første saxofon i dansk eje. Blot anede Eiberg ikke, hvordan man spillede på den. Heldigvis for ham – og dansk jazz – blev han inviteret ombord på krydseren for at lytte til orkesteret ved en eftermiddagsreception for den amerikanske ambassadør. Efter det officielle program, blev der spillet jazzmusik og blandt instrumenterne var en saxofon. Ingen brugte noder, og det lød præcis som på de plader med negerorkestre, der var importeret i årene forud. Eiberg kom hver dag i de 12 dage, slagskibet lå ved Langelinie, og inden en uge, kunne han hive musik ud af instrumentet. Han sagde selv, at hans øjne var fyldt med taknemmelighedens tårer, da

han den 13. dag stod på kajen og vinkede farvel og gav et solo-saxofon nummer til stor forundring for københavnerne.

Restaurant "Danas Have" blev det første sted i landet, hvor man kunne høre en dansker spille på saxofon. Det blev en formidabel succes. Eiberg kunne dengang kun nogle ganske få numre på instrumentet. Under aftenens øvrige numre stillede han "uhyret" til pynt og beundring foran orkesteret. Alle musikere drømte om sådan én. Byens ungdom stimlede til "Danas Have" på Nørrebro for at høre Eibergs to store numre: "The Sheik of Araby" og "Serenaden af Harlekins Millioner"! Jazzen var kommet til Danmark for alvor.

NATKLUBBERNE

I begyndelsen af 1920'erne skød natklubber op i København som paddehatte. De var et tidens tegn. "De brølende '20'ere" var kun lige begyndt.

Der var til sidst så mange natklubber – og det var så nemt at blive "medlem" – trods foreningslovens strenge krav til medlemskab – at politiet begyndte at interessere sig stærkt for disse "lastens huler". På et tidspunkt var der mere end ét hundrede natklubber i København, som officielt havde vidt forskellige formål i henhold til vedtægterne, skønt det eneste formål var: at komme sammen og danse efter normal lukketid.

Vedtægter og bestyrelser var kun skalkeskjul, og ingen tog det så tungt med forudbestilling af medlemskab og –kort. Man blev indmeldt, når man kom, og ville man ikke have sit borgerlige navn ødelagt ved en eventuel razzia og konfiskering af medlemskartoteket, opgav man bare falsk navn til protokollen. Entréen kostede 2-3 kroner, men værten havde så til gengæld lagt 50-75 % på drikkevarerne. Det hjalp også til med at betale bøderne, som var uundgåelige for et populært sted. Der blev "jazzet" til den lyse morgen. Klubber blev lukket på stribe, bestyrelserne fik bøder, men værten betalte og straks åbnede der en ny klub.

Pianisten Hermann Hoffmarks Band fra sidst i 20erne. Bemærk skiltet!

Et andet problem var "dans mellem bordene". Den, der først fik ondt af restaurationsdansen var Københavns skoleborgmester Ernst Kaper. Han besøgte forskellige natklubber, og ingen fattede mistanke til ham som én, der ville begrænse glæderne. Kaper var netop kendt som en ivrig danser!

Men i efteråret 1926 blev et "danse-regulerings-forslag" forelagt Borgerrepræsentationen. En hel aften drøftede byens høje råd den moderne dans og de problemer, den havde skabt.

Dr. Rubow fremkom med et længere, sagkyndigt indlæg om dansens historie og frk. Gerda Mundt anbefalede, at man ansatte et par kvindelige politibetjente til at føre et effektivt tilsyn med den umoralske dans mellem bordene. Pastor Alfred Bindslev (som i 1923, mens han var ung andenpræst ved Garnisonskirken, holdt den allerførste radiotransmitterede gudstjeneste) *indrømmede, at han dansede, men KUN privat, og selv borgmester Kaper indrømmede, at han var ivrig danser, men fandt, at dansen mange steder "fandt sted under uheldige former og gav anledning til utidig påtrængenhed". Borgerrepræsentationen - via politiet - fik udstedt et forbud mod "inklination fra bord til bord". Restauratørerne blev tvunget til at lægge et kort med oplysning om dette forbud på hvert bord!*

Mangt og meget forskrækkede i det hele taget ældre mennesker i denne "jazzens barndom"; saxofoner, natklubber, pagehår, kortere kjoler og andre tegn på forfald. Men helt forfærdeligt blev det i 1926, da dansen "charleston" holdt sit indtog i København. Det skete midt om sommeren og københavnerne var straks med på den. Rundt om i byen gav særlige eksperter solo-opvisninger i charleston.

En aften dansede en ung dame en så vild og vrikkende charleston, at hendes benspjæt resulterede i, at hun faldt og brækkede et af vrikkebenene.

Der blev sågar i 1926 kåret en "Københavnsmester i Charleston"! Han hed Viggo Petersen og blev sendt til New York for at deltage i Verdensmesterskaberne! Så vidt jeg ved, kom han aldrig hjem mere. Måske danser han charleston derovre endnu?

Forfatter m.m. Erik Haaest, som var ven med Otto Lington de sidste år af dennes liv, har denne fortsættelse på ovenstående: I begyndelsen af 1970'erne slog Viggo Petersen, der da var over 70 år, sig med sin danskfødte hustru ned på Mallorca. De var begge blevet amerikanske statsborgere, havde boet 14 år på militærbase-øen Guam i Stillehavet, og han var nu pensioneret fra det amerikanske forsvarsministerium. I den danske klub på Mallorca fortalte Viggo Petersen ofte og gerne om "dengang han vandt DM i charleston". Og man skulle passe på, at ikke et nyt medlem kom til at sige "Lad os se, Viggo!" for så charlestonnede Viggo Petersen solo mindst en time – med eller uden musik. Manglede den, sang han selv melodien. Og *det* har han i hvert fald aldrig vundet nogen konkurrence i.

Charleston satte sindene i bevægelse langt ind i 1927. Så må der være kommet andet til at forarges over – og forarge med. Charleston blev regnet for en afart af jazzen, som i forvejen havde mange modstandere, og fik skylden for alskens ulykker. Nærmest som når nutidens psykologer mener, at voldsfilm har ansvaret for at unge mennesker kommer på gale veje.

Det regnede med forbud. Da kapelmester Robert Radford blev engageret til café Valdemar med et orkester med en banjospiller, meddelte politiet, at "banjospil er fra dags dato forbudt på Vesterbro"!

Banjoen var hovedinstrumentet i den tids jazzmusik, så Radford måtte fortrække fra København V. Vi andre var heldigvis udenfor Vesterbro-politiets domæne på den tid.

Den 1. august 1924 gav bevillingsmyndighederne efter og gav en række restauranter natbevilling til kl. 2. Det blev jazzens store chance. En af de gamle cafémusikere fra dengang "Champagnegaloppen" og ouverturen til "Digter og Bonde" var træffere (det var 1913-15) Peter Nielsen, fortalte en gang, hvordan omsætningen i "Maxim", hvor han spillede på det tidspunkt, hvor 2-bevillingen kom, fra dag til dag steg fra 300 kr. til 3.000 kr. Folk ville more sig, og de ville ikke hjem kl. 23.

Peter Nielsen spillede horn – og det var svært at passe ind i jazzen. Om det fortalte han vidt og bredt, at han netop havde skrevet kontrakt med grammofonselskabet Columbia…

… men så dukkede Otto Lington op og snuppede de fleste indspilninger lige for næsen af mig. Lington spillede – fortalte Peter Nielsen – i en helt anden stil, og jeg syntes, det var noget forfærdeligt bras. Men efterhånden blev jeg klar over, at Lingtons musik var ikke så lidt bedre at danse efter end min.

Show-Orkester 1928 på Scala Teatret: Fra venstre: Otto Lington med Boyd Bachmann på skødet, Anker Skjoldborg, Willy Jensen og Wilfred Kjær.

Ved et tilfælde hørte en canadisk banjoist – Jack Harris - mig spille, og da han syntes, at min stil passede godt ind i hans band, fik jeg et tilbud, som jeg accepterede. Vort første engagement var på det gamle Scalateater, som senere blev stormagasinet Anva,(i dag igen Scala på Vesterbrogade) *med forestillingen "Rosen Blusser", for øvrigt et dejligt job.*

Jack Harris' Orchestra med Marie Brandstrup
(som måske har været stedfortræder for Ingeborg Bruhn Berthelsen? Det var ellers IBB, som sang i revyen)

Det var en af de festligste somre i mit unge liv.

Nummeret vi spillede hed "Dansen før og nu". Først så man familien for nogle menneskealdre siden. Faderen (spillet af den runde Oscar Stribolt) og moderen (Liva Weel) giver mange strenge instruktioner til datteren (spillet af datidens yndigste revystjerne Ingeborg Bruhn Berthelsen) og sønnen (Hans W. Petersen), inden de får lov at gå i byen. De skal være hjemme inden kl. halv elleve og mere af den slags. Man ser dem danse gammeldags Strauss-vals sammen med balletten, som var unge damer i krinoliner.

Så vekslede billedet til 1925-tid: Far og mor skal hen for at jazze på "Restaurant Adlon", mens de unge blasert bliver hjemme for at løse kryds-og-tværs og lytte til radioen. Tæppet røg op, og så lød fra mig og mine musikere de moderne rytmer. Jeg husker, at det var shimmy'ens rytmer, vi lod lyde i salen. Nummeret gjorde stor lykke.

Revyen "Rosen Blusser" blev i det hele taget en enorm succes. Havde det for en revy næsten ufattelige tal: 200 opførelser for fulde huse. Den dag i dag hører man numre fra den revy, som gik over scenen for snart 70 år siden.

For eksempel spiller Danmarks Radio og mange lokalradioer jævnligt den dag i dag Liva Weels hyldest til de første primitive radioer i visen om "Adrienne med sin luftantenne", og sangen "Din mund siger nej nej, men dine øjne siger ja" er ligefrem blevet en evergreen. Glemt er vist heller ikke Carl Alstrups tekst og foredrag af visen "Roselil uden mor" til en henrivende parafrase-melodi af revyens kapelmester Emil Reesen.

Jack Harris Orchestra med Marie Brandstrup.
Gunnar Johnsson, piano – Jack Harris, banjo – Marie Brandstrup – Otto Lington, violin – Arthur Haseltine, trommer – Bernhard Navitsky, saxofon

Scala Teater.
Indgang: Jernbanegade.
Fremmedloge Balkon
I Række
Loge Nr. I
№ 3
tilvenstre, ulige Numre.
Garderobe D
Fredag 29 Maj 1925 Kl. 7½

Billet fra Scala Revyen: Rosen Blusser
(En fremmedloge var en særlig loge med få og dyre pladser, som solgtes under ét til et sluttet selskab)

Da jeg sluttede på teatret, fortsatte jeg med Jack Harris til Stockholm, hvor vi spillede på en meget mondæn restaurant ved navn "Cecil". Men efterhånden blev mit violinspil mere avanceret end mr. Harris syntes om, så jeg rejste tilbage til København, hvor jeg straks fik engagement i Kai Ewans store band i Arena i Tivoli. Da sæsonen sluttede rejste jeg med min gode ven, trommeslageren Anker Skjoldborg, til England for at få nye impulser og idéer indenfor jazzen.

Kai Ewans orkester fra Arena i Tivoli
Lington står i front, som violinisterne gjorde den gang, og Ewans sidder mut til venstre for ham.
Direktionen i Tivoli ville ikke have to mand foran orkesteret!
Besætningen var: Peter Rasmussen, tb - Olof Carlsson tp – Richard Stangerup, tr – Walther Nyboe, tp –
John Lange, banjo – Poul Weiding, tuba (Sousaphon) – Otto Lington, violin – Kai Ewans, sax – Henry Jensen, piano –
Holger Nathansohn, sax – Anker Skjoldborg, tenor sax

Jazzen kom jo fra Amerika, men det var i London på Hotel Savoy, at jeg for første gang i sin tid hørte et jazzorkester spille, dengang via et krystalapparat. Senere var vi i London igen, og her hørte Anker og jeg for første gang Jack Hyltons fremragende showorkester. (I et interview i DR fortæller Lington, at han og Skjoldborg var på Alhambra og høre Hylton til begge forestillinger daglig i den tid de opholdt sig i byen). *I London lå der for øvrigt en spændende gade ved navn Archer Street. Det var en slags musikerbørs, hvor musikerne altid havde deres instrumenter med i håb om at få lejlighed til at prøvespille for en eller anden impresario. Vi kom der næsten hver dag, og blev på den måde bekendt med nogle hyggelige musikere, som skaffede os mulighed for at aflægge prøve hos den dengang kendte kapelmester Percival Mackey. Han manglede mærkelig nok en trommeslager og en violinspiller i sit orkester, netop lige de instrumenter vi repræsenterede, men en betingelse var, at vi kunne steppe. Nu havde Anker og jeg faktisk engang indstuderet en stepdans, hvilket altså nu kom os til gode. Mr. Mackey så på vores dans, som åbenbart må have gjort et vist indtryk på ham, for vi fik jobbet, som var et engagement i Berlin.*

I Tyskland blev jeg et stykke tid, hvorimod Anker på et tidspunkt tog tilbage til London. Senere mødtes vi så i København, og følte begge, at vi hellere ville være vor egen herre. Som sagt, så gjort, men vi manglede en pianist. Vi hørte en dag om en ung fyr, der efter sigende skulle spille godt klaver, og som til daglig var ekspedient i en musikforretning i Mikkel Bryggers Gade. Den unge mand var Leo Mathisen.

De steppende danskere: Otto Lington og her er det dog Ankers bror - Berthel Skjoldborg

Vi opsøgte ham i forretningen, og da der oppe på første sal stod et klaver, tog det ikke mange minutter, før vi begge vidste, at det var vores mand. Leo gik ned til kunderne, sagde sit job op midt i en ekspedition, og ud på gaden vandrede vi alle tre.

Nu var det jo meget friskt af Anker og mig, at tilbyde engagement når vi ikke havde noget. Men det tog Leo meget let på. Han var nemlig mest interesseret i bare at komme i gang med at spille frem for at ekspedere. Vi prøvede flittigt og sådan blev den berømmelige gruppe "We Three" til. Vi begyndte på natklubben Adlon, hvor den flinke dørvogter Lynge tog imod gæsterne med de senere på aften så kendte ord "pas på trinet", og fik samtidig job i en stumfilmsbiograf på Vesterbrogade, Det lille Teater. Det var ikke fordi vi ikke havde noget at lave, men gruppen blev ikke den store succes. Vi var for avancerede for den tid, så vores veje skiltes, og efter et stykke tid begyndte jeg at pønse på noget specielt.

Udklip fra Politiken 1. januar 1928

Avisudklip med "We Three" omtalt som "Adlons engelske (!) Band".
"De skal nok forstaa at sætte Liv i Forestillingen".

"We Three" var ikke så kendte, som man – i dag - ville have troet. De blev åbenbart generelt anset for at være engelske, måske p.g.a. af navnet Lington, hvilket vel har været et skulderklap til de tre.

Notits i Dagens Nyheder den 30. december 1927: I morgen er der Première paa den franske Farce "En Nat i Maxim" med Nicolas Rimsky i Hovedrollen. Og saa meget venter Teatret sig af Forestillingen, at man har engageret hele Adlons Jazz-Band under Ledelse af Mr. Lington til at udføre

Musikledsagelsen.” Det er selvfølgelig rigtigt nok, at det er ”hele” bandet, men det tyder ikke på at avisen kendte det.

Direktør Frede Skaarup engagerede ”We Three” til at spille fra premieren den 31.12.1927 til samtlige forestillinger (6 pr. dag) i Det Lille Teater. Når censuren forbød børn adgang, skyldes det ikke ”hot” jazzmusik, men filmens scener med vovede parisiske kvinder.

Politikens anmelder skrev bl.a.: ”Naar Filmen gjorde saa megen Lykke, som Tilfældet var, maa han (Nicolas Rimsky) dele Æren med de to lige indtagende Pariserinder Pepa Bonafé og Simone Vaudry, samt med Jazz-Bandet ”We Three”, der leverede en udmærket Musik til den.”

Legendariske “We Three” Leo Mathisen, Otto Lington, Anker Skjoldborg – Adlon 1927
I tidens ånd er alle de instrumenter de ejer, lagt på parade. Det betød ikke nødvendigvis, at de mestrede dem!

I sommeren 1928 indspillede Otto Lington og Leo Mathisen to numre, som blev udsendt på Columbia J 26 i januar 1929. Den blev lanceret som HOT VIOLIN OG FLYGEL.

Måske nok ikke nogen fremtrædende placering i annoncen, men alligevel. Pladen har ikke solgt mange eksemplarer og er i dag et eftertragtet samleobjekt. Otto Lingtons eget eksemplar afhændede han til en samler. Da hans bror Carl døde, efterlod han familien et eksemplar af pladen, som de stadig ejer.

Otto Lingtons violinspil på pladen, skylder hans store forbillede Joe Venuti en del. Måden at spille på, blev kaldt ”Four string stopping” og var Venutis opfindelse. Idéen gik ud på, at spille med slap bue og stikke violinen ind mellem stokken og hårene på buen, så alle fire strenge blev strøget samtidig. Det må have været en vild lyd for klassiske violin-elskere. Lington var den første herhjemme, som anvendte den teknik. Venuti indspillede et par numre, som han kaldte ”Wild Dog” og ”Wild Cat”, så Mathisen syntes, at deres nummer skulle hedde ”Wild Cow”!

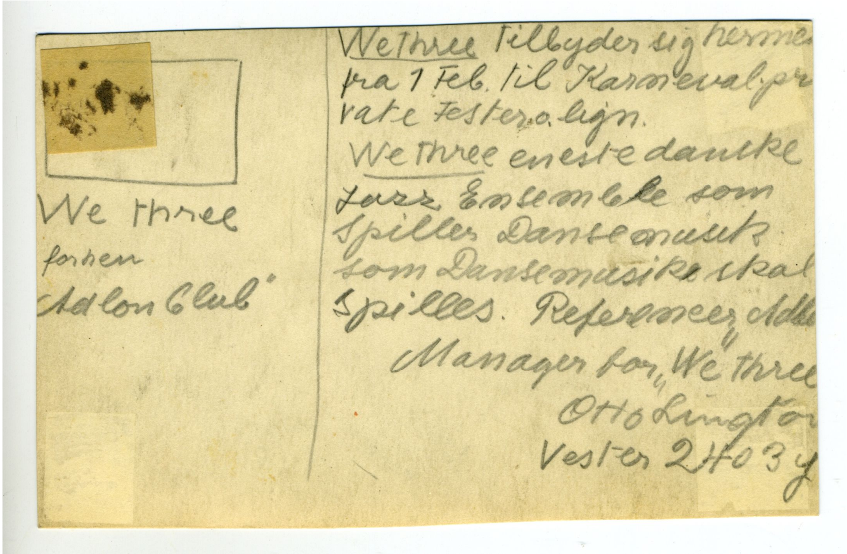

Her er et udkast til reklame for ”We Three” skrevet af Otto Lington:
We Three tilbyder sig hermed
fra 1. feb.(1928) til Karneval, private fester o.lign.
We Three eneste danske Jazz Ensemble som spiller
Dansemusik som Dansemusik skal spilles.
Referencer Adlon.
Manager for “We Three” - Otto Lington

Der er næppe nogensinde blevet trykt noget reklamekort for ”We Three”. Teksten er skrevet på bagsiden af et billede af Kai Ewans’ store Arena orkester fra 1927 i Tivoli. ”We Three” nåede aldrig at indspille en plade, desværre. De er gået over i historien som et af de mange legendariske bands.

Otto Lington og Leo Mathisen omkring den tid – sommeren 1928 - hvor de indspillede "Wild Cow"

I marts 1928 spillede Otto Lington og Anker Skjoldborg "direkte fra Winter Garten, Berlin" til filmen "Forår i Heidelberg" i Roxy biografen på Godthåbsvej. (Ifølge Otto Lingtons pas, var han i Tyskland fra 5.-9. marts 1928, så engagementet i Winter Garten må have været ret kortvarigt. Senere på året – i september - vendte han tilbage i 6 uger). De spillede bl.a. "Sfærernes Musik", som formentlig har været ved hjælp af et Theremin-agtig instrument. Et elektronisk apparat, hvor man ved at bevæge hænderne i et elektrisk felt mellem to antenner frembringer en svævende lyd – *en sfærisk lyd* – nærmest som en klagende violin (se billedet senere). Ud over duoen spillede Arnold Nielsens 12-mands orkester! Det er ikke underligt, at der blev krise og arbejdsløshed blandt musikerne, da Tonefilmen kom frem. I et forsøg på at dæmme op for problemet, blev der den 1. februar 1933 indført forbud mod udenlandske danseorkestre i Danmark

Otto Lington og Anker Skjoldborg i hestedroske ved Winter Garten, Berlin med Percival Mackay's Orchestra.
Ifølge Lingtons pas, var han i Winter Garten i 6 uger fra den 1. september 1928.
Tv. for kusken: Charlie Pemmel, tp – th. for kusken Mackay og hans kone Monti Ryan og Lington.
Over Mackey Tom Eggerton, Sousaphon. Yderst tilh. Anker Skjoldborg med instrument og over ham: Issy Bonn, sanger.

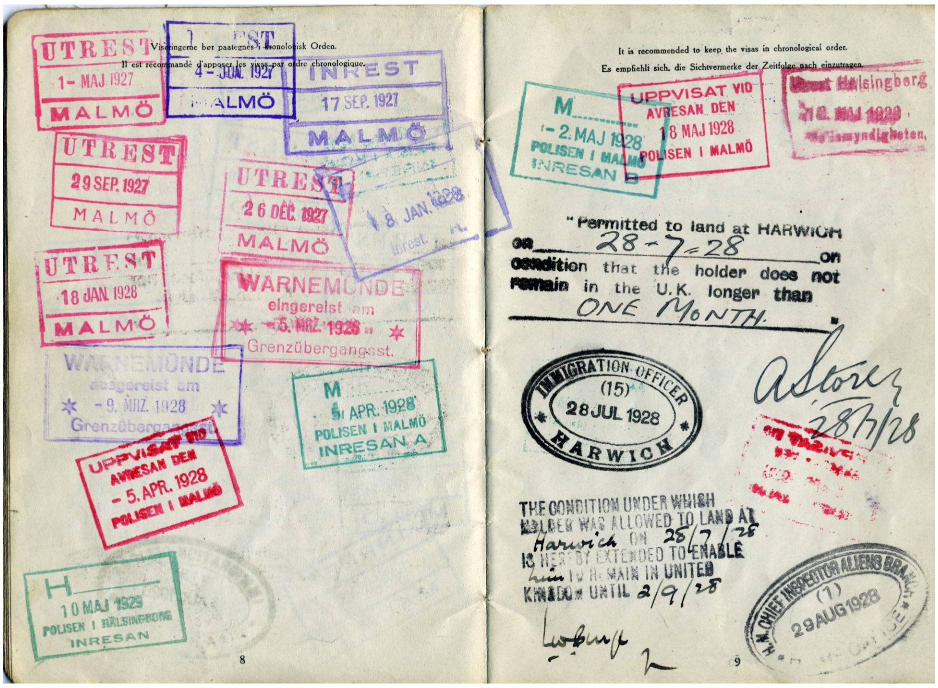

1927-28 var travle rejseår for Otto Lington

En Nytårsfest omkring 1929-30.
Til venstre: Anker Skjoldborg med frue – foran: Leo Mathisen med sin kone Bell lige bagved.
Over LM står Lington og bag ham Kesten. Den bageste herre og damen til højre er ikke identificeret.
Manden med det kraftige overskæg er Harald Mortensen og hans frue i forgrunden.

Otto Lingtons Solist Orkester som spillede på Beiers Hotel, Aalborg i én måned i april 1929.
Vilfred Kjær, klaver – Otto Lington, violin - Willy Jensen, alt sax – Børge Bachmann, trommer - Anker Skjoldborg, tenor sax

Fra 2. påskedag - 1. april - 1929 spillede Otto Lingtons Solist Orkester i en fuld måned på Beiers Hotel i Aalborg. Ifølge annoncer kom de – stadig - direkte fra Winter Garten i Berlin. Otto Lington spillede også ”Sfærernes Musik”.

Otto Lington demonstrerer ”Sfærernes musik” for sit orkester anno 1929
Thereminen blev opfundet i 1919. Den ene antenne styrer volumen og den anden tonen. Ved at bevæge hænderne i ”magnetfeltet” mellem de to antenner, kunne man spille med en klagende violinagtig lyd. ”Sphaerophonen” fra ca. 1928 var en videreudvikling af Thereminen.

Ud over Joe Venuti, var Otto Lingtons forbillede ”The King of Jazz” - Paul Whiteman og hans store orkester. Paul Whiteman var så umådelig populær i USA, at han kunne indspille, hvad der passede

ham. Han bestilte en jazzsymphoni hos George Gershwin, som kom med ”Rhapsody in blue”, et moderne værk, som hævede jazzen over larm og ballade og ind i koncertsalene. Et stykke musik, som kom til at betyde *alt* for Otto Lington. Underligt nok, så fik han dog aldrig anledning til at indspille den på plade, men sidste del fik han lov at spille med sit band i en tv-udsendelse i DR TV fra 1973, som blev sendt dagen før hans 70 års dag. Herluf Aurvig spillede pianosolorollen, som Vilfred Kjær havde spillet ved førsteopførelsen i 1929.

Da jeg hørte om Gershwins komposition ”Rhapsody in blue” slog tanken ned i mig… hvorfor ikke forsøge, at opføre værket herhjemme! Jeg havde altid ønsket mig at stå foran et stort orkester, lige fra ganske ung, så jeg samlede en række af de bedste musikere til et møde, og forelagde dem mine planer: At opføre ”Rhapsody in blue” som en skandinavisk premiere. Penge var der ingen af, så vi var nødt til at spille på deling, men trods dette, syntes alle at idéen var så god, at den ikke burde skrinlægges.

Annoncen for den epokegørende ”Rhapsody in blue” koncert i Odd Fellow Palæet.

På trods af den lille annonce, var der en stor foromtale af koncerten med interviews med den unge kapelmester. I Politiken den 19. september, blev han spurgt: ”Hvad er en Jazz-Symfoni? Hr. Lington svarer: Det er en Symfoni, der er udsat for den specielle Besætning, et Jazz-Orkester bestaar af: Saxofon, Trompet, Gitar, Pavker og Violiner.

Journalisten fortsætter: Hvorledes er De kommet til Jazz-Symfonierne? Det hænger saadan sammen, at jeg sad i et engelsk Orkester, Percival Mackey’s, og spillede, og en Dag fik Lejlighed til at høre Paul Whiteman’s Orkester i London. Han fremførte bl.a. en Jazz-Symfoni ”Rhapsody in blue”, og jeg var overvundet med det samme, saadan noget maatte jeg ogsaa kunne lave, og saa startede jeg herhjemme mit Orkester paa atten Mand. Vi har spillet nogle Gange, bl.a. i et Biografteater, men Koncerten paa Lørdag den bliver vor første *egentlige* Optræden i Kjøbenhavn.

Hvad har De paa programmet? Vi spiller bl.a. ”Ich küsse Ihre Hand, Madame”, som jeg har udsat for Obo, Fagot og Trompeter. Desuden en Rapsodi og ”Oh, ja, ja” af Alexandre de Markoff. Endelig ogsaa ”Deep Night” og en Vals, jeg selv har komponeret. Desuden en Rapsodi.”

I et andet interview i Dagens Nyheder fra 17. september bliver Lington igen spurgt: ”Hvad er en jazzkoncert? og han svarer: ”Det er en Koncert, udført af et Jazzorkester og udelukkende bestaaende af specielt for et saadant Orkester komponerede større Ting.

Altsaa ikke almindelige Dansemelodier? Lington: ”Langt fra. Jeg vil med mine 18 Mand, som udelukkende betjener Jazzinstrumenter som Saxophoner, Horn, Sousaphon og Trommer spille to Rhapsodier, komponeret af amerikanske Jazzkomponister. Den ene er den berømte ”Rhapsody in blue” af Gershwin. Et mægtigt Værk, hvor, hvor alle de storartede og bisarre instrumenter hver udtrykker sit Væsen, dernæst en ”Rhapsody in Rhythm” af Warren og ”Louisianna Bobo”, der er komponeret

over de kendte Plantation Songs. Til mindre Ting er en elleve Mands Besætning obligatorisk, men til ”Rhapsody in blue” er atten Mand nødvendig, da den fordrer Forstærkning af Horn og Træinstrumenter.”

Er Jazz Musik i Ordets egentlige Betydning? Lington: ”Afgjort. De Ting, jeg har nævnt, er absolut betydelige. De vil som anden Musik fortælle noget, være noget – og man har da betydelig Musik udsat for Harmoniorkestre og andre specielle Besætninger. Jazz kan være lødig som al anden Musik.”

Avisens spørgsmål, viser jo med al ønskelig tydelighed, at man ikke havde megen erfaring med - eller viden om - Jazz og da slet ikke Symphonisk Jazz. Otto Lington vidste godt, at han var i gang med noget banebrydende og hans tålmodighed overfor journalisterne er overvældende. Han var på dette tidspunkt kun 26 år.

Dagen før koncerten var der Generalprøve, hvor en særlig musikinteresseret kreds var indbudt. Der blev taget en række fine fotos af det store orkester, desværre er ikke alle bevaret, men her er (med lidt forbehold for nogle få af navnene):

Messingblæserne:

Knud Bentzen, tp – Olof Carlsson, tp – Henry Eggert, tp - Aage Pedersen, tb – Hilmer Nørrild, tb

Rytmegruppen:

Albert Fisher, guitar - Poul Weiding, bas – ? - Albert Rasmussen, trommer

Saxofongruppen:

Holger Nathansohn, sax - Aage Voss, sax – Poul Christiansen, sax – Eigil Scheuer, sax

John Lange, guitar, Vilfred Kjær, piano, Otto Lington, "basunist?" og Erik "Spjæt" Kragh, trommer.
Måske det manglende billede fra 21.9.1929? Sammen med de øvrige fotos bliver det netop 18 mand!

Programmet til den skelsættende koncert den 21. september 1929 i Odd Fellow Palæets Lille Sal, var følgende:

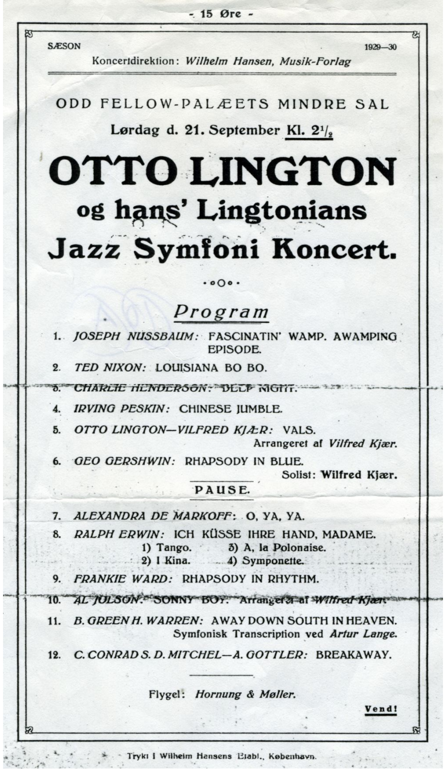

- 15 Øre -

SÆSON 1929—30

Koncertdirektion: *Wilhelm Hansen, Musik-Forlag*

ODD FELLOW-PALÆETS MINDRE SAL

Lørdag d. 21. September Kl. $2^1/_2$

OTTO LINGTON
og hans' Lingtonians
Jazz Symfoni Koncert.

Program

1. *JOSEPH NUSSBAUM:* FASCINATIN' WAMP. AWAMPING EPISODE.
2. *TED NIXON:* LOUISIANA BO BO.
3. *CHARLIE HENDERSON:* DEEP NIGHT.
4. *IRVING PESKIN:* CHINESE JUMBLE.
5. *OTTO LINGTON—VILFRED KJÆR:* VALS.
   Arrangeret af *Vilfred Kjær.*
6. *GEO GERSHWIN:* RHAPSODY IN BLUE.
   Solist: **Wilfred Kjær.**

PAUSE.

7. *ALEXANDRA DE MARKOFF:* O, YA, YA.
8. *RALPH ERWIN:* ICH KÜSSE IHRE HAND, MADAME.
   1) Tango. 3) A, la Polonaise.
   2) I Kina. 4) Symponette.
9. *FRANKIE WARD:* RHAPSODY IN RHYTHM.
10. *AL JOLSON:* SONNY BOY. Arrangeret af *Wilfred Kjær.*
11. *B. GREEN H. WARREN:* AWAY DOWN SOUTH IN HEAVEN.
    Symfonisk Transcription ved *Artur Lange.*
12. *C. CONRAD S. D. MITCHEL—A. GOTTLER:* BREAKAWAY.

Flygel: *Hornung & Møller.*

Vend!

Trykt i Wilhelm Hansens Etabl., København.

Joseph Nussbaum:
Fascinatin' Vamp – A Wamping Episode

Ted Nixon:
Louisiana Bo Bo

Charlie Henderson:
Deep Night

Irving Peskin:
Chinese Jumble

Otto Lington & Wilfred Kjær:
Vals
(arr. Af Wilfred Kjær)

George Gershwin:
Rhapsody in blue
Solist Wilfred Kjær

(pause)

Alexandra de Markoff:
Oh, Ya, Ya

Ralph Erwin:
Ich küsse Ihre Hand, Madame
(fire variationer: som "Tango", paa "I Kina",
som "A la Polonaise" og som "Symfonette")

Frankie Ward:
Rhapsody in Rhythm

Al Jolson:
Sonny Boy
(arr. Wilfred Kjær)

B. Green & H. Warren:
A way down south in heaven
(Symfonisk transkiption ved Artur Lange)

C. Conrad & S.D. Mitchell & A. Gottler
Breakaway

I et dobbelt-interview i Berlingske Aften 31. august 1929, "For og imod: JAZZMUSIK" hvor Lington ikke overraskende er for og den på den tid store kapelmester Schnedler-Pedersen var imod, svarer Lington på spørgsmålet: "Hvad betyder saa denne Koncert? – At jeg vil præsentere den virkelige Jazz-Musik for København. Og vel at mærke en Jazz-Musik, der ikke er Spektakel og Larm.

For saadan er Jazz-Musiken jo slet ikke. Den er blot noget helt nyt – en helt ny Rytme, der er kommet ind i Verden – og som man ikke kan slippe igen, fordi den helt ud er i Pagt med Tiden. Jazz-Musiken angribes saa ofte, men det er vist mest fra Folk, der ikke rigtigt kender den – eller som kun kender den fra Danselokaler og lignende.

Man maa jo huske paa, at den rigtige Jazz-Musik er den sværeste i Verden. Musikerne, der vil spille *symfonisk* Jazz, skal jo først kunne hele den gammeldags Musik paa Fingrene – og saa skal de desuden i Aarevis have arbejdet med Jazz-Musiken, have indlevet sig i dens Rytme og tilegnet sig dens Form. Jeg har selv nu i fem Aar studeret Jazz-Musiken og har hørt den overalt. I London hørte jeg Paul Whiteman, der vel nok er vor Tids største Dirigent – til den symfoniske Jazz."

Lington slutter af med at anføre: "Jeg ønsker ikke at spille klassiske Melodier som Jazz, det er da en Vandalisme, og det skader kun den virkelige Jazz."

Schnedler-Petersen var virkelig *modstykket* til Lington. Han mente om Jazz-Musiken: "ganske simpelt, den er ækel" Han finder endvidere at "Naar vi endelig vil tage noget fra Negerne, saa skulde vi dog ikke saa gerne tage Negernes Ukultur. Det er dog komplet meningsløst. Her har man et meget musikalsk Folk, og saa lærer man af deres daarligste Musik". Schnedler-Petersen kender også oprindelsen til Jazz-Saxophonen: En Neger spillede Saxophon i et lille, almindeligt Café-Orkester i Amerika – og saa opdagede de andre, at han, naar han var fuld, spillede saa morsomt paa Saxophonen, uden at bryde sig om de andre eller om Noderne. Saa drak de ham paa Pelsen hver Aften – og dermed var Retningen angivet. Og se ogsaa, hvordan Musikerne i et Jazzband sidder, som de havde St. Veitsdans… Nej, Jazz-Musik er ikke noget for mig!"

Man er jo tilbøjelig til at tro ham, altså at jazz ikke var noget for ham. Hans holdninger var ikke enestående, han repræsenterede det etablere musikliv og lignende holdninger skinnede igennem næsten alle anmeldelser efter koncerten. Men heldigvis; jazzen var kommet for at blive.

Schnedler-Pedersen blev også spurgt: Kender De Gershwins "Rhapsody in blue"? Og svarer: Nej, heldigvis, havde jeg nær sagt…". Men… tro det eller ej, den 29. maj 1931 – altså kun 1½ år efter dette interview, dirigerede Schnedler-Petersen Tivolis Koncertsals Orkester i "Rhapsody in blue" med Victor Schiøler ved klaveret! Det var kun anden gang værket opførtes i Skandinavien. Det var en aften hvor selveste Nils Grevelius fra Stockholms operaen dirigerede, mens hovsångerska, sopranen Helga Görlin sang.

Men en succes, *det* var koncerten – hos publikum. Selv de grummeste anmeldere, måtte erkende, at musikerne er kompetente og K.F. (Kai Flor) i Berlingske fik endda med: "Der var stor Jubel for de flinke Lingtonianere – et Bifald saa orkanagtigt, at en Beethoven maatte misunde dem det!".

Jeg lejede Odd Fellow Palæet den 21. september 1929, og overskriften på plakaterne og programmerne var meget pompøse – nemlig: "Jazzsymphoni Koncert". DET havde man aldrig hørt om før – og heller ikke siden. Der var stuvende fuldt hus til koncerten, som blev en kæmpesucces. Og der blev penge til alle.

Jazz mødte faktisk stærk modstand i starten herhjemme. Men der må alligevel være noget godt ved den, når den stadig klarer sig under forskellige former, i konkurrencen med anden musik. Det kan kun være en tilfældighed, at den debuterede som koncertmusik i Odd Fellow Palæet hin 21. september 1929.

Hvor må det dog have været svært for en journalist herhjemme, at skrive om denne musik og hvad der gemte sig i den. Men det varede dog ikke længe før den danske presse, i hovedstaden såvel som i provinsen, forstod jazzen, og hjalp os på vej. Pressen gjorde jazzen og jazzens folk til godt stof. En del senere, nemlig i 1941, skrev jeg en bog med titlen "Jazz skal der til", som fortalte om jazzens koryfæer indenfor instrumentalister og sangere. Men for at vende tilbage, så var det jo sådan, at min far, som i sin tid var meget imod denne nye musikform, efterhånden accepterede den. Det gjorde mig selvfølgelig glad, for han havde jo gennem årene ofret meget på min uddannelse som koncertviolinist.

Jeg tror, at mange af jazzens fjender vil lade sig omvende, når de hører de nye klange, de fine nuanceringer, den nye instrumentering i den virkelige jazz.

Vi var alle professionelle. Vi havde holdt et utal af prøver. Det var bestemt ikke nogen amatørkoncert forberedt med venstre hånd.

Men dette var noget helt nyt!

Koncertdagen oprandt. Kl. 14.00 var salen propfyldt. Hovednummeret var selvfølgelig "Rhapsody in blue". Pianisten og arrangøren Wilfred Kjær klarede solostemmen, og alle øvrige musikere levede virkelig op til det bedste af det bedste. Vi spillede også "Fascinating Vamp", Henderson's "Deep Night", Louisianna Bo-Bo", "Oh-ya-ya" og "Jeg kysser deres hånd, Madame". Publikum var ellevildt af begejstring. Faktisk troede jeg til sidst, at klapsalverne aldrig ville lægge sig.

Men så snart vi var tilbage i garderoberne, meldte næste spændingsspørgsmål sig: Hvordan vil anmeldelserne tage det?

Vi stod på spring, da avisbilerne svingede op på Rådhuspladsen med Berlingske Tidende og Politiken og Morgenbladet.

I Morgenbladet skrev P.P.:
Et gammelt ord siger, at mode kan gøre en vismand til tåbe. Det er netop et modelune, som har ført jazzen til pr. flyvemaskine over Atlanten, og den har været så heldig at falde på et tørt sted. Dér, hvor den europæiske musikkilde var tørret ud, og hvor der ikke var en dråbe mere at udvinde.

Det nye skal altid have fri passage, også denne amerikanske musikform, som letpåvirkelige sjæle står parat til at vise imødekommenhed som et udtryk for deres øjeblikkelige livssyn. Den skal uden frygt for fare være velkommen på vore kaféer og kroer til et glas øl og et stykke med laks. Dér hvor den hører hjemme.

Men denne gang er moden gået videre og har anbragt jazzen på den seriøse side. Man har søgt at tappe adelsblod af parvenuen og få verden til at tro på dens ufejlbarlighed. Førende skønånder har kanoniseret Amerikas plebejermusik, udnyttet den til eget brug som et nyt udslag af pengespekulation og har derved forrykket ungdommens syn på europæisk tonekunst og svækket den ærefrygt, der står om de gamle mestre.

I Social-Demokraten skrev Ax.W. 22.9.1929:
Med et skrald mage til det der fik Jerichos mure til at dejse, intonerede Otto Lingtons berømte jazzband i aftes koncerten.

Et kort øredøvende smæld, der fik 600 trommehinder til at svinge i takt, og en lille pige til at stikke i et vræl. Og så blev der sat fuld gas på spinderokken. Som en vis person var i hælene på hele orkesteret hamredes der løs… vilde rovdyrbrøl, tamme perlehøns' elskovskluk, kanonade fra 300 hundepistoler, dødsrallen fra Afrikas jungle og suk fra inderfjorden. I vild ekstase plukkede trommeslageren usynlige jordbær i luften, alt medens han opførte sig som til en boksekamp. Otto Lington selv dinglede frem og tilbage på benene og slog takt med knæskallerne medens hans Lingtonians mimrede af lykke.

Tonen var nogenlunde den samme i BT, hvor Hedevig Quiding skrev 23.9.1929:
Skjul eder ansigt, riv jer i de gule, røde og grå lokker, når I, skuende over en tom sal, vil divertere publikum med Beethoven, Mozart og andre store mestre for soli eller orkester. Hvad nytter det alt sammen? Trylleordet Jazz havde fyldt Palæets lille sal lørdag eftermiddag til sidste plads og udenfor stod publikum og bød prisen op bare for at slippe ind, akkurat som til en boksekamp. Otto Lington kalder sit orkester "Jazz-symfoni", han kan såmænd godt stryge det sidste, for de fleste af de tilstedeværende anede vist ikke hvad symfoni betød. Hvor de tilstedeværende morede sig, kun manglede de at kunne jazze rundt, pladsen forbød det desværre. Hvorledes lød nu dette orkester? Undertiden med et pust af kultur, undertiden om illustration til en boksekamp, hvor kæbestød, og hvad disse stød nu hedder, røg rundt, og tilskuerne skrålede i vilden sky: "Mul ham, Valde osv." med ledsagende pift og hyl.

Guitarist John Lange og Lington i Valencia ca. 1930

Succesen blev gentaget den 5. oktober samme år.

Ikke overvældende store annoncer for så skelsættende en begivenhed.
Men åbenbart blev orkesteret senere skåret ned til 15 mand.

I et interview i Aftenbladet fra 22. september 1929 bliver Lington spurgt: Fortæl lidt om Deres Maade at fortolke moderne Musik paa? – ”Det er Synkopien, det kommer an paa, og saa at man har dygtige Musikere under sig, Kunstnere, der har Temperament, Fantasi og Gnist. Det er at kunne variere en Melodi, at faa Orkesteret til at klinge… jeg benytter bl.a. Fagot, Obo og Waldhorn Side om Side med Banjo’en og Saxophonen… det giver den rette Fylde i de rytmiske Klange.”

Den 1. oktober 1929 - spillede Otto Lington og hans Lingtonians i Park-Teatret inden filmen ”Dronningens Elskede” blev vist for første gang. Den hed oprindelig ”Dronningens Elsker”, men det var for meget for Censuren. Ifølge en anmelder: ”Première-Aftenens Jazz Band, Otto Lington og hans Lingtonians vakte stor Jubel.”

Senere samme dag skulle Storm P. have premiere i Lorry-Cabaret’en på sit nye program. Ud over de mange cirkusagtige optrædende (Miss Marifahs dresserede Kakaduer, Jonglør Adanos m. fl.) så skulle Oscar Joost’s Jazz-Orkester have spillet, men ifølge en anmeldelse af cabaret’en i Berlingske Tidende, var de ”udeblevet ved en Forsinkelse; i Stedet spillede den dygtige Otto Lington og hans Orkester.” Så han overdriver ikke når han siger…

DA VI REDDEDE STORM P.’s KABARET

Jeg har haft den store oplevelse at spille sammen med Robert Storm Petersen. Ganske vist på et afbud. Men alligevel. Det var 1. oktober 1929 i Lorry. Storm P. havde dengang en fast kabaret i Lorry, hvor han skiftede program hver måned.

Oktober-programmet fik denne anmeldelse i Berlingske Tidende: Måske var alle sketchene ikke lige blændende. Men hvad betød det, når blot Storm P. var med. Han optrådte som ”læge, forhen snedker”, eller var det ”snedker, forhen læge”, som hjulbenet skolelærer og som kammerjæger med flitsprøjte. Når hans salte humor, når det friske væld af Storms menneskelighed og varme fyldte scenen, så går det som med de grå sten i strandkanten, når vandet skyller ind. De stråler og skinner som ædelsten.

Den storslåede koncert i Odd Fellow Palæet sikrede Lington en pladekontrakt og fast arbejde som dirigent på de store restauranter. Den 11. oktober 1929 begyndte en række pladeoptagelser i Scala Teatret, som var lejet af Columbia for en uge. I Aftenbladet den 10.10. havde Carl Stagsted, repræsentant for Columbia, denne kommentar: ”Også Danmarks dygtigste og i England mest populære Jazz-Dirigent Otto Lington og hans 18 ”Lingtonians” skal indspille en Række Plader,

baade til Skandinavien og navnlig til England. Vi faar saaledes nok at gøre i den Uge, vi foreløbig har lejet "Scala"."

VALENCIA 9–2
Little Viola & Roses all-round Dancers.
Nyt Orkester, Lington Jazz Band.
Orig. engelsk Danse-Orkester (10 Mand)
Sønd. Eft Kl. 4 Hele Progr Fri En re.

Et udklip fra Aftenbladet 23. oktober 1929 fortæller: "I Aftes har den unge Jazz-Dirigent Otto Lington underskrevet Kontrakt for sig og sit 9 Mands Orkester med "Valencia"s Direktion, foreløbig for en Maaned fra 1. Novbr. til 1. Decbr. Det udmærkede Orkester vil spille nye Ting og optræde med forskellige morsomme Intermezzoer og Soloer. Ogsaa Otto Lingtons egne nye Jazz-Kompositioner med tekster af Pianisten Victor Cornelius vil blive spillet i Pianist Wilfred Kjærs fornøjelige og opfindsomme Instrumentation." Orkesteret alternerede med Ben Berlins Jazz-Band.

POLITIKEN

Columbia

Det nye danske Jazz-Orkester

OTTO LINGTON and his Lingtonians

Sæsonens største Succes'er.

Der kommer Roser og smaa Billetter, Foxtrot (Egen).
Bedstemor kan svømme, Foxtrot (Kollo).
Han var den første, der kom og den sidste, der gik, Foxtrot (Folke).
Galanterie, Tango (Rol Dixie).
Du er Verdens dejligste Pige, Vals (Lindquist).
En Juniaften var det, Vals (Mills Brown).
Et lille Ord fra Dig min Ven, Tango (Sylvain).
Østens Perle, orientalsk Foxtrot (Lindberg).
Aa, hvor var jeg fuld i Gaar, Slow Fox (Merriman).
Jeg ved, hvor der venter en Pige, Slow-Fox (G. Brandt).
Den gamle Pige, Vals (Tingsted).
Elsker Du mig endnu? Vals (Gøsta Bohmann).
Han fulgte mig hele Vejen hjem, Onestep (Helan).
Hvorfor gaar Du fra mig? Vals (W. Kjerulf).
Nu ved jeg først, hvor højt jeg elsker Livet, Slow-Fox (H. Carlsen).
Kyssevalsen (Eric Julander).
Sikken en Melodi, Foxtrot (Leon Raymond).
Det københavnske Grin, Onestep (Joe Davis).

Forlang at høre disse Plader hos Columbia Forhandlerne.

DANSEBLADET

3

OTTO LINGTON and his Lingtonians

Otto Lington and his Lingtonians, et nyt dansk Danseorkester.

Alle Dansere kender „Columbia"s Danseplader, og det har længe været dem en stor Glæde at danse efter de glimrende engelske Danseorkestre, der i de senere Aar har bragt alle de største Dansesukces'er frem. Det danske Publikum har imidlertid længe ønsket at faa ogsaa danske Indspilninger, og med vanlig Imødekommenhed har „Columbia" i Aar engageret danske Musikere til at lancere de danske Træffere.

Den unge Kapelmester Otto Lington har løst sin Opgave ganske udmærket. Han har sammensat sit Orkester af lutter dygtige Musikere, og hans Indspilninger er derfor helt igennem ganske fortrinlige. Der er baade Toneskønhed og Fylde, og hvad der næsten er det vigtigste en ganske glimrende Rytme. Hr. Otto Lington er meget berejst og har personlig studeret Dansemusikken i Udlandet, og hans Indspilninger er en virkelig Gevinst baade for alle dem, der vil danse til god Musik.

Oosigtsvækkende „Columbia" Nyheder.

Endelig et »rigtigt« dansk Danseorkester. — I. P. Müllers System paa Grammofon.

Det store engelske Grammofonselskab »Columbia« har beredt Københavnerne en stor Sommeroverraskelse, nemlig intet mindre end et dansk Danseorkester, »Lingthon and his Lingtonians« der har indspillet Snesevis af Plader, som [illegible] kan konkurrere med de udenlandske. Det drejer sig [illegible] om alle de sidste Revy- og Talefilmnyheder, og der er ingen Tvivl om at »the Lingtons« vil faa en stor Sukces. I hvert Fald har Englænderne engageret dem for tre Aar. Kunde vi bare faa dem at høre paa et eller andet Forlystelsessted her i Byen! Her er ikke mange Steder at gaa for en Tilhænger af den engelsk-amerikanske Stil i Jazz-Genren. Vi hører snart ikke andet end Ungarere og Tyskere.

FOLKETS PRESSE

RADIOLYTTEREN

Columbia er Verdens fineste Plade!

Fra Radioudstillingen.

Otto Lington and His Lingtonians, der spillede i Onsdags paa Radio-Udstillingen findes udelukkende paa Columbia Plader.

Kan høres hos alle Columbia Forhandlere.

EKSTRABLADET

„Otto Lington and his Lingtonians", et brillant dansk Jazzorkester, der er blevet engageret af det engelske Grammofonselskab „Columbia" for 3 Aar, og for Øjeblikket er i Forhandlinger om Engagement i Udlandet.

Lingtons fuldstændigt „engelske" Indspilninger har gjort stor Lykke i Sverige, og i nær Fremtid udsendes der herhjemme en hel Del Indspilninger af københavnske Revy- og Dansemelodier. Paa Billedet ses Otto Lington (ved Flyglet) og hans Folk under Indstudering af en „Jazz-Symfoni".

EKSTRABLADET

En side fra den første af Otto Lingtons mange scrap-bøger. Dækkende tiden lige efter de første pladeudgivelser i 1929

Den 10. december 1929 kunne man i Ekstra Bladet under overskriften:

”DEN DANSKE JAZZ-KONGE”

læse, at Lington lige var vendt hjem fra Hälsingborg, hvor han havde indspillet en række danse-melodier.

Efter en succesfuld periode på Valencia, fik Lington engagement hos den større og mere eksklusive restaurant Wivel fra 1. januar 1930 og tre måneder frem. Han og hans Lingtonians og Oscar Stallas 22-mands Symfoniorkester afløste italienske Recchia, som i en længere periode havde sørget for aftenmusikken. Det var eftertragtet at spille hos Wivel, idet Statsradiofonien transmitterede direkte derfra.

Koncerten (21.9.1929) blev for mig ensbetydende med, at jeg blev engageret til Valencia Varietéen og senere til restaurant Wivel (senere Wivex).

Lington har selvfølgelig ret. Koncerten gav stødet til hans berømmelse, men pladerne hjalp bestemt til. Om dette var der et lille interview i Vendsyssel Tidende:

Grammofon-Selskabet ”Columbia”s Direktør, Carl Stagsted – der er en Søn af afdøde Dyrlæge Jensen, Hjørring – fortæller om Kunstnere og Grammofoner:

Er det ikke en meget stor Reklame for en Kunstner at blive optaget paa Grammofonplade? Jo, en uhyre Reklame. For et halvt aar siden var Otto Lington en ukendt Violinist. Saa opfordrede jeg ham til at danne et danseorkester, da jeg manglede et godt Jazzorkester til Indspilning af nogle nye Numre. Og saa snart Lington og hans Lingtonians kom paa Grammofonplader, blev Orkestret engageret til Wivel og er nu gennem Radioen ikke blot kendt i Danmark, men ogsaa i en stor Del af Europa.

Hvilke danske Kunstnere bliver for Øjeblikket solgt i det største Antal Grammofonplader? Af de Kunstnere, der er knyttet til vort Selskab, er Refrænsangeren Victor Cornelius en af dem, der gaar bedst. Han har det charmerende over Stemmen, som Damerne ikke kan staa for… Den Kunstner, der har den største aarlige indtægt, er dog Koncertsangeren Aage Thygesen. Alene ved sin Grammofonvirksomhed kan han have over 40.000 kr. om Aaret. (Svarende til 1,3 mio kr. i 2008).

Senere i interviewet fortæller direktøren, at Paul Whiteman fik ¾ mio kr. i forskud på en ny 3 års kontrakt, som giver ham 1 mio kr. årligt (Svarende til 33 mio kr. årligt i 2008!)

I 1931, under mit engagement hos Wivex, lærte jeg en dejlig kvinde at kende. Hun hed Kirsten, senere altid kaldet Kesten, og det varede ikke længe, før vi blev gift. (I et interview fra 1965, fortæller Lington, "at det var Ellen Gottschalch, som "døbte" min kone Kesten. Hun syntes det var kønnere end Kirsten – mere klangfuldt og gammeldags."). *Da jeg sluttede hos Wivex, tog orkesteret og jeg samt Kesten, på en to måneders Danmarkstourné. Vi høstede megen virak, men kun sparsomt med penge. Det var kun de helt unge der kom, og det var ikke nok til, at det kunne blive balance i regnskabet. En episode på en restaurant viser dette tydeligt. Min janitschar ved navn Spjæt,* (Erik "Spjæt" Kragh) *så en gæst rejse sig fra sit bord med forskellige dejlige varme og kolde retter. Da han var vel ude af døren, gik Spjæt hurtigt hen til bordet, satte sig og tog for sig af lækkerierne, medens han stadig holdt et godt øje med døren. Spjæt klarede den og efter nogle stykker smørrebrød, rejste han sig og kom tilbage til vores bord. Kort efter returnerede gæsten, uforstående overfor, at han havde spist SÅ meget. Jo, vi havde det både hyggeligt og sjovt under tournéen, og vi holdt da også de to måneder som planlagt. Men vi blev ikke rige af den. Lidt penge var der dog tilovers, og Kesten og jeg var nygifte. Så hvor rejser to forelskede mennesker hen, på en ganske vist forsinket bryllupsrejse?? Til Paris, selvfølgelig. Vi har senere været i denne byernes by mange gange, men især første gang mindes vi som noget ganske særligt. Selvfølgelig bryllupsrejsen og meget meget andet. Men én ting stod for os særligt stærkt, på denne første tur, og det var Josephine Baker. Det var første gang vi hørte hendes "Je deux amour", ganske vist på plade, men vi spillede den gang på gang. Jeg har ofte tænkt på, hvor mærkeligt det i grunden var, at jeg mange år senere skulle stå på samme scene som hun – nemlig i Tivoli Varietéen. Og ikke alene der, men også i udlandet. Det forestillede jeg mig på daværende tidspunkt bestemt ikke.*

Otto Lington og hans Lingtonians hos Wivel 1930
Otto Lington, violin, dir. – Erik "Spjæt" Kragh, tr – Henry Eggert, tp & harmonika – John Lange, guitar, banjo – Vilfred Kjær, klaver (bagest) – Jørgen Hansen "Fiskeren", tp – Willy Jensen, sax & violin – Hilmer Nørrild, tb & harmonika– Holger Nathansohn, sax – Poul Weiding, bas – Otto Banner-Jansen, sax.
De fleste kunne - som det set - spille mere end ét instrument.

I Ekstra Bladet lover Lington: ”Sammen med 11 Mand skal jeg hver Aften fra Klokken 22 udføre Dansemusiken. Jeg er for længst gaaet i Gang med at sikre mig de nødvendige udenlandske Forbindelser, saaledes at jeg nu stadig kan være à jour med Sæsonens sidste Schlagere. Wivels Dansepublikum skal faa det bedste og nyeste, der frembringes af Dansemusik, baade hjemme og ude.”

Lington arrangerede selv nogle få værker, pianisten Vilfred Kjær mange og resten blev købt færdige i USA eller England. Når Lington f. eks. indspillede 45 dansemelodier på en uge, var det umuligt at lave alle arrangementer selv.

Den 4. januar 1930 havde Otto Lington og hans Lingtonians deres radiodebut fra Wivel. Fra kl. 22.30 til kl. 01.00 spillede de dansemusik. Transmissionerne skiftede mellem restauranterne Nimb, Wivel, d’Angleterre, Palace Hotel og Industrirestauranten.

Otto Lington og hans Lingtonians havde stor succes hos Wivel. De fik engagementet forlænget flere gange og blev der til 30. september 1930.

DAJOS BÉLA

Den 25. marts 1930 ankom en af tidens store dirigenter - ungarske Dajos Béla - til København og han blev modtaget som en Konge. Otto Lington og hans Jazzband havde på Lingtons initiativ, fået lov til at spille ved modtagelsen på perronen på Københavns Hovedbanegård. Det bragte naturligvis igen Lington i fokus og han er med på stort set samtlige billeder, der er taget af Béla under opholdet.

Dajos Béla kom i Aftes til København

Fra den festlige Modtagelse paa Banegaarden i Gaar Aftes. I Baggrunden ses Dajos Béla blive baaret i Guldstol. I Forgrunden staar Otto Lingtons Jazzband, og i Ovalen hilser de to Jazzdirigenter paa hinanden ved et Glas Champagne hos Wivel.

Dajos Béla var inviteret af Dagbladet BT, bladet Radiolytteren og Wilhelm Hansens forlag. Han skulle spille to koncerter i Odd Fellow Palæet den 26. og 27. marts 1930.

København havde selvfølgelig også besøg af kendte, udenlandske orkestre. Jack Hylton and his Hyltonians og Dajos Béla for eksempel. Jack Hylton var mit store forbillede.

Dajos Béla var en berømthed på grammofonplader. Det var BT som inspireret af først min og senere af Hyltons succes i Odd Fellow Palæet foranstaltede en såkaldt, "jazz-symfonisk koncert" med ham. Det var hverken jazz eller symfonisk, men derimod moderne dansemusik spillet af dygtige musikere i et strålende salon-orkester.

Allerede på Københavns hovedbandgård fik Dajos Béla nærmest en sportsheltemodtagelse. Den store ankomsthal var pakket med københavnere. Folk stod langt ud på gaden for at få et glimt af berømtheden. Pressen havde gjort et enormt forarbejde for at fortælle, hvor berømt Dajos Béla var. Men sjovt nok blev det mig, der fik størst reklame: Béla og Lington skåler i champagne, Lington og Béla og deres orkestre fotograferet sammen og meget mere af den slags.

På hovedbanegården var jeg på perronen med mit orkester sammen med modtagelseskomiteen: BT's redaktører, grammofonselskabernes repræsentanter, kapelmester Aage Juul-Thomsen, og komponisten Henry Carlsen. Han var kort forinden ved en afstemning blevet kåret som "Danmarks populæreste mand" (Soffy Damaris blev valgt til "Populæreste kvinde"). Henry Carlsen kunne ryste døgnmelodier ud af ærmet. Og gjorde det. Jo, Bélas indtog i København var festligt.

Han kom i øvrigt tilbage senere samme år, 1930, hvor han med sit orkester spillede to måneder i "Restaurant Wivel", mens jeg med mit orkester tog på en 2 måneders Danmarksturné.

Lad mig citere uddrag af dagbladet Politikens kronik for 2. juni 1930, skrevet af den ansete magister Povl Hamburger:

Jazzen, der for længst har underlagt sig ethvert respektabelt dansegulv verden over, har nu gjort de første fremstød for også at erobre koncertsalene. Her i København har vi i den forløbne sæson oplevet intet mindre end tre attentater på vort ærværdige koncertpalæ: I efteråret Otto Lington og hans Lingtonians, og nu for nylig med få ugers mellemrum "Jazzfyrsterne" Dajos Béla og Jack Hylton, hver med sin garde af musikere. Tilsammen blev det op mod en halv snes koncerter med stor succes og røde lygter over hele linjen.

Så dybt er vi nu altså sunket i musikalsk kultur – mener vel den klassiske musiks tro vogtere. Forståeligt er det i betragtning af de mere end sløje tider for den alvorligere del af vort hjemlige musikliv, såfremt en og anden klassiker-entusiast har set lidt surt til disse muntre jazzmusikanter, der for resten - man kan mene om deres musik, hvad man vil – gennemgående var ypperlige kunstnere, havde nerve, rytmisk disciplin og virtuos instrumentbehandling. Her var nok en del at lære for vore klassiske musikere…

I Ovalen fra venstre: Otto Ligthon, Dajos Belas Hustru samt Stalla.

Dajos Béla og hans berømte orkester var som anført engageret til at spille hos Wivel i oktober og november 1930, derfor benyttede Otto Lington muligheden for at drage på sin allerførste og største…

DANMARKS-TURNÉEN

Fra øvelokalet oven på Wivel før tournéen
John Lange, Vilfred Kjær, Lington og Richard Stangerup

Beruset af succes'en med koncerterne i København, tilrettelagde jeg en flere måneders provinsturné for mit orkester og mig i oktober-november 1930. Den blev på én gang succes og fiasko. Kunstnerisk, publikumsmæssigt og pressemæssigt en succes. Men økonomisk en eklatant fiasko.

Var der i København altså en rimelig god forståelse for jazzmusikken, så var forholdet noget anderledes i provinsen.

Denne Danmarks-turné var igen noget enestående. At turnere med et stort 11-mands Jazz-symfonisk-orkester, var aldrig prøvet før. Lington havde arrangeret ikke mindre end 45 koncerter på en to måneders tourné. De kørte i en turistbus ”med indlagt Centralvarme”. Tournéen var økonomisk garanteret af Hr. Echvin Gamél (fra Kaffefirmaet), men principielt finansieret af hans søn, som var meget jazzinteresseret. Oprindelig var der tale om ”kun” 26 koncerter, men det endte med næsten det dobbelte! Det var tanken, at tournéen skulle have fortsat til Sverige.

En reklame fra 1920

Orkesteret lagde ud i Roskilde og avisen havde i den anledning trykt et interview med kapelmesteren med overskriften (artiklen var trykt med gotiske bogstaver!):

Jazz og Jazz – Før Spektakel – Nu Klange.

Wivels tidligere Kapelmester Otto Lington gaar med 10 solister på Provinsturné for at spille baade til Koncert og Dans. Det er udelukkende Jazz-Musik, der præsteres, og ”Roskilde Dagblad” har spurgt Hr. Lington:

- Tror De, Jazzmusiken nogensinde vil blive folkelig… Folkets Eje?

Aae, det er svært at svare paa. Jazzmusiken, den rigtige altsaa, den er jo selve Storbyens Tempo. Men hvordan Provinsen vil tage imod den – det ved man jo ikke. Jeg er meget spændt; jeg ser en Opgave i det.

- Er Jazz og Jazz ikke to Ting?

Jo, det er det netop. I Begyndelsen var det bare Larm og Spektakel, nu er det Klange… De maa skelne mellem Dansemusik og Symfonisk Jazz.

- De mener, at Jazz’en er en ædel Musik?

Ja, det er den netop, den rigtige altsaa. Men det er ikke sikkert, at Folk kan se de Skønheder, den indeholder.

- Hvem er størst, Jack Hylton eller Richard Wagner?

Det er Paul Whiteman – ubetinget. Han er en omfangsrig kunstner. Han er bare saa tyk, men det skal man ikke se paa. Det er ham, der har ført Jazzmusiken ind i den rigtige Retning, i den symfoniske Retning. Det er Jazz’ens Fremtid, afgjort; det andet, Spektaklet, vil forsvinde.

- Kunde man ikke finde et andet Navn. "Jazz" lyder jo rædsomt?
Jo, det kunde man maaske, men nu har man jo engang…

At den megen virak og nedrakning af jazzen har gjort indtryk på Lington skinner vel igennem her. Nu deler selv han jazzen i to dele. Men han skal være tilgivet, der er jo også tale om promovering af hans tourné. Efter koncerterne spillede orkesteret til bal indtil kl. 1.

I et andet interview svarer Lington på spørgsmålet om hvor stort orkesteret er: Vi er 11 mand, hvilket vil sige Skandinavien største Jazzband – jeg spille selv violin, og saa er der 3 Saxofonister, som kan skifte til Klarinet og Violin (Otto Banner-Jensen og Willy Larsen alt sax, Willy Jensen, tenor sax), 2 Trompeter (Henry Eggert, Arild Huldstrøm), Banjo (og guitar John Lange), Basun (Hilmer Nørrild), Sousaphon (der skifter med Kontrabas) (Poul Weiding), Janitchar (Erik "Spjæt" Kragh) og Pianist (Vilfred Kjær). Og vi synger alle sammen – 3-stemmige Refræner." I samme interview, hvor Gershwin hele tiden skrives som "Godwin" fortæller Lington, at orkesteret ikke er stort nok til at spille "Rhapsody in blue" – der mangler bl.a. Obo og Fagot.

Programmet – som formentlig har ligget ret fast - så således ud:

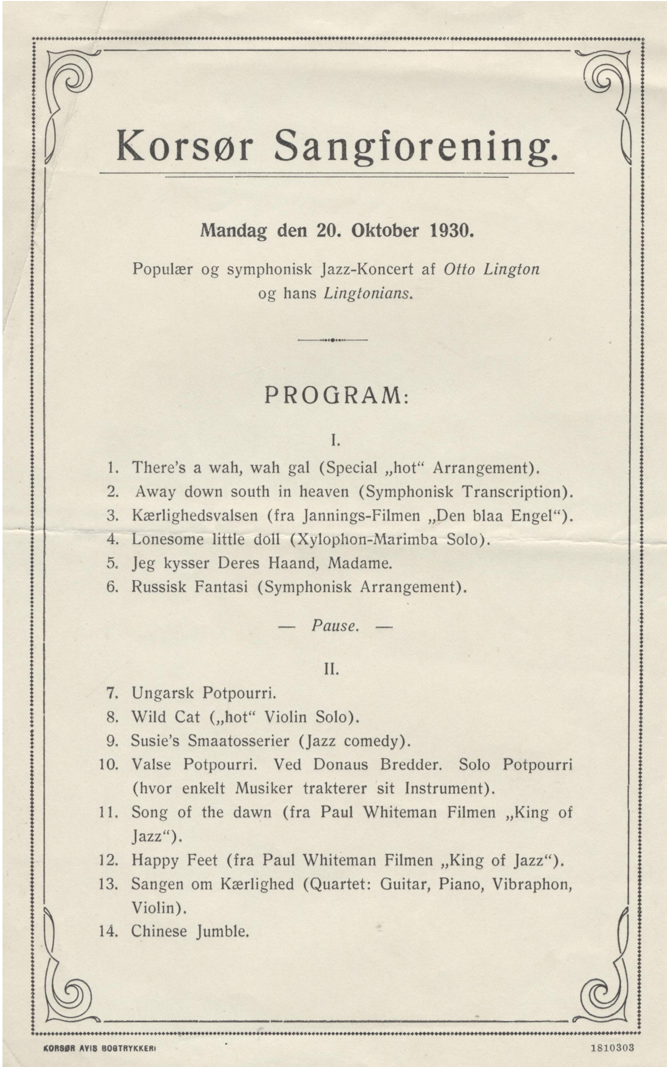

Korsør Sangforening.

Mandag den 20. Oktober 1930.

Populær og symphonisk Jazz-Koncert af *Otto Lington* og hans *Lingtonians*.

PROGRAM:

I.

1. There's a wah, wah gal (Special „hot" Arrangement).
2. Away down south in heaven (Symphonisk Transcription).
3. Kærlighedsvalsen (fra Jannings-Filmen „Den blaa Engel").
4. Lonesome little doll (Xylophon-Marimba Solo).
5. Jeg kysser Deres Haand, Madame.
6. Russisk Fantasi (Symphonisk Arrangement).

— *Pause.* —

II.

7. Ungarsk Potpourri.
8. Wild Cat („hot" Violin Solo).
9. Susie's Smaatosserier (Jazz comedy).
10. Valse Potpourri. Ved Donaus Bredder. Solo Potpourri (hvor enkelt Musiker trakterer sit Instrument).
11. Song of the dawn (fra Paul Whiteman Filmen „King of Jazz").
12. Happy Feet (fra Paul Whiteman Filmen „King of Jazz").
13. Sangen om Kærlighed (Quartet: Guitar, Piano, Vibraphon, Violin).
14. Chinese Jumble.

KORSØR AVIS BOGTRYKKERI 1810303

Af reklamematerialet til tournéen fremgår, at der var hele 81 numre, som man kunne ”risikere” at komme til at høre. Her af var de 13 listet som solonumre, bl.a. en ”hot violin solo” i ”Sunshine” og ”Wild Cat”. De mange numre har sikkert også dækket ballet bagefter. Alle numre var i øvrigt arrangeret af Vilfred Kjær.

Der blev spillet følgende steder (iflg. avisudklip mv.):

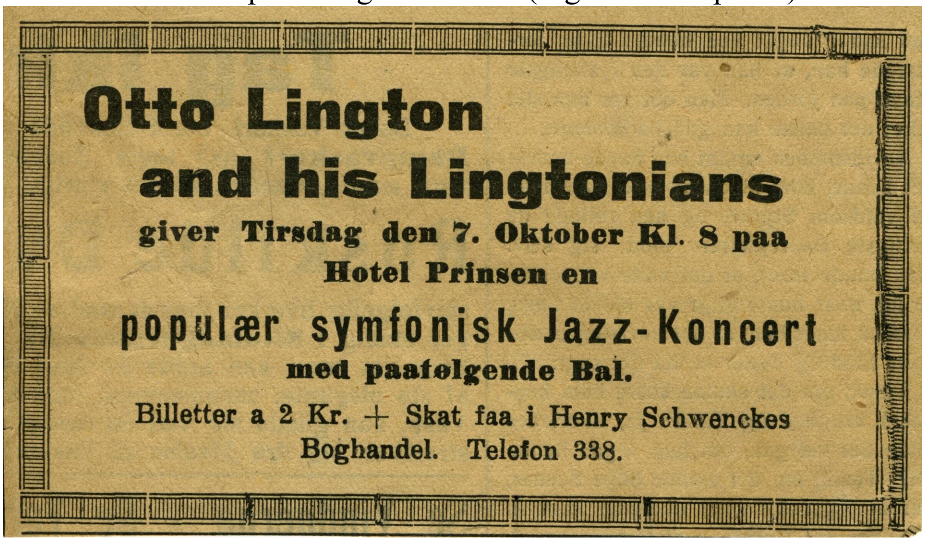

Otto Lington
and his Lingtonians
giver Tirsdag den 7. Oktober Kl. 8 paa
Hotel Prinsen en
populær symfonisk Jazz-Koncert
med paafølgende Bal.
Billetter a 2 Kr. + Skat faa i Henry Schwenckes
Boghandel. Telefon 338.

Reklame i Roskilde Tidende for åbningskoncerten.

Tirsdag 7. okt. Prinsen, Roskilde
Onsdag 8. okt. Postgaarden, Ringsted
Torsdag 9. okt. Hotel Klubben, Sorø
Fredag 10. okt. Kongressalen, Casino, Slagelse
Lørdag 11. okt. Jernbanehotellet, Nyk. Falster
Søndag 12. okt. Hotel Postgaarden, Kalundborg
Mandag 13. okt. Hotel Isefjord, Holbæk
Tirsdag 14. okt. Teatersalen, Industribygningen, Næstved
Onsdag 15. okt. Hotel Valdemar, Næstved
Torsdag 16. okt. Hotel Skydevængets Pavillon, Stege
Fredag 17. okt. Harmonien, Nakskov
Lørdag 18. okt.
Søndag 19. okt. Olsens Hotel, Maribo
Mandag 20. okt. Korsør Sangforening, Korsør
Tirsdag 21. okt. Hotel Melfar, Middelfart
Onsdag 22. okt. Købestævnet, Fredericia
Torsdag 23. okt.
Fredag 24. okt. Haandværkerforeningen, Vejle
Lørdag 25. okt. Haandværkerforeningen, Vejle
Søndag 26. okt. Købestævnet, Fredericia
Mandag 27. okt. Kolding Teater, Kolding
Tirsdag 28. okt. Haandværker- og Industriforeningen, Horsens
Onsdag 29. okt. Haandværker- og Industriforeningen, Horsens
Torsdag 30. okt.
Fredag 31. okt. Hotel Randers, Randers

Lørdag 1. nov. Hotel Randers, Randers
Søndag 2. nov. Bonbonnieren, Esbjerg
Mandag 3. nov. Paladshotellet, Esbjerg
Tirsdag 4. nov. Haandværkerforeningen, Varde
Onsdag 5. nov. Hotel Spangsberg, Esbjerg
Torsdag 6. nov.
Fredag 7. nov. Folketeatret, Odense
Lørdag 8. nov.
Søndag 9. nov. Gregersens Hotel, Herning
Mandag 10. nov.

Tirsdag 11. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Onsdag 12. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Torsdag 13. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Fredag. 14. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Lørdag 15. nov. Varna, Aarhus
Søndag 16. nov. Folketeatret, Odense
Mandag 17. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Tirsdag 18. nov. Jørgensens Hotel, Horsens
Onsdag 19. nov.
Torsdag 20. nov. Hotel Harmonien, Nakskov
Fredag 21. nov. Nykøbing Teater, Nykøbing F.
Lørdag 22. nov. Olsens Hotel, Maribo
Søndag 23. nov.
Mandag 24. nov.
Tirsdag 25. nov. Nykøbing Teater, Nykøbing F.
Onsdag 26. nov.
Torsdag 27. nov.
Fredag 28. nov.
Lørdag 29. nov. Haandværkerforeningen, Silkeborg?
Søndag 30. nov. Haandværkerforeningen, Silkeborg
Mandag 1. dec. Borger- og Haandværkerforeningen, Skive
Tirsdag 2. dec. Studenterforeningen, København
plus foredrag ved stud. mag. Bernhard Christensen

Til premierekoncerten i Roskilde den 7. okt. fik man allerede et fingerpeg om, hvordan det økonomisk ville gå. Roskilde Tidende anmeldte dagen efter koncerten som en succes men ”nogen økono-

misk Sukces blev det ikke, idet højst 125 Mennesker havde indfundet sig." Men de er dog fortrøstningsfulde: "Men vi er temmelig overbevist om, at Lington-Tournéen længere ude i Landet vil høste baade Laurbær og Stakater. De der var mødt i Aftes, klappede, saa "Prinsens" sal sjældent har oplevet Mage til Bifald, og til Slut maatte der gives flere Ekstranumre."

I Ringsted dagen efter var der fulde huse, men i en lille sal. "Der var begejstring fra først til sidst, under Koncerten, som under Dansen, og Aftenen blev en stor Sejr for Jazz-Musikken – vel at mærke den *rigtige* Jazzmusik…".

I Sorø den 9. havde Lingtons Jazz-Koncert "ikke samlet fulde Huse, som man ellers sikkert havde ventet." Sorø Folketidende skrev dog: "Otto Lington og hans Lingtonians besejrede ganske den ikke helt lille Tilhørerskare …". Samme dag havde Ernst Krenecks Jazz-Opera "Johnny" (Johnny spielt auf) premiere på Det kgl. Teater, men blev ikke nogen succes.

I Slagelse den 10. okt. var det ikke meget bedre: "Koncerten i Aftes i Kongressalen havde ikke samlet ret mange Mennesker – væsentlig Ungdom – men de fik en fornøjelig Aften og udvirkede ved et til Tider larmende Bifald en lang Række da capo." Billetprisen var 2 kr. plus Skat incl. Dansant'en bagefter.

Den 12. okt. i Kalundborg, mødte ca. 150 mennesker op. "Det blev en meget fornøjelig Aften". "Mr. Lington selv var den morsommeste Dirigent, vi har set i Kalundborg, og hans Musikere fulgte trolig med i hans Fodspor. De oplivede med Hundrede af musikalske Tossestreger Publikum, der snart tøede op og ved stormende Bifald kvitterede for de underholdende Præstationer."

Den 13. i Holbæk var der "en halvfyldt Sal, men et orkanagtigt Bifald". Om dirigenten skrev anmelderen: "… denne lille Mand er fyldt med Rytme fra Isse til Fod. Hans Maade at dirigere paa er noget forskellig fra den, vi er vant til at se. Han dirigerer saa at sige med hele Kroppen, og kunde sikkert blive en fremragende Niels Bukh-gymnast."

I Næstved den 14. okt. havde Lington og hans orkester "stort Besøg til deres "symfoniske Jazz-Koncert" i Teatersalen". En anden avis skriver "Besøget var ikke overældende … Til Ballet kom der adskilligt flere." Men orkesteret blev engageret til en koncert mere i byen på Hotel Valdemar dagen efter og "Otto Lington og hans Lingtonians lagde Næstved for deres Fødder i Aftes. Vel var der ikke fuldt Hus, men det var dog et ret anseligt Publikum, der var mødt frem for at nyde de Toner, som ellers i det daglige klinger hos Wivel."

Om koncerten den 16. skrev Møns Dagblad: "En glimrende Koncertaften fik det desværre alt for faatallige Publikum…" Kun små 100 mennesker var mødt op. Ifølge Lington i hans bog "Jazz skal der til" var der s-y-v tilhører. Dagbladet er nok tættere på sandheden…

Den 17. var mødt ca. 300 mennesker op, som alle jublede og var fulde af humør.

Den 19. i Maribo "var jævnt godt besøgt, og efter Bifaldet at dømme morede de Tilstedeværende sig godt."

Ved Købestævnet i Fredericia den 22. omtalt den 23. i Fredericia Socialdemokrat: "Det var ikke ret mange Tilhørere, der i Aftes havde indfundet sig paa Købestævnet for at høre Wivels berømte Lington-Band". "De få Tilhørere, der var kommet til Stede, fik en fornøjelig Aften ud af det." Til

gengæld var koncerten søndagen efter en stor succes. Og avisen forudså, at hvis Lington ville give en tredje koncert i byen, så ”vil der blive endnu større Tilslutning end i Aftes, thi deres Popularitet er i afgjort Stigning blandt Fredericianerne.”

I Horsens om den 28. skrev Venstrebladet dagen efter: ”Det var en fornøjelse at se og høre Orkestret spille, det gaar som en Leg, og Udførelsen af den moderne Jazz viste, at denne Musikart kan være Kunst. Der var stort Bifald. Der bør være fuldt Hus til Koncerten i Aften”. Billetprisen blev nedsat til andendagen. I en artikel i Horsens Avis den 29. bliver Lington spurgt: Hvordan er Jazzen opstaaet? Og Lington svarer: ”Der fortælles en Myte om, at det var en Pianist, der havde en særegen Stil at spille i, en ganske særlig Rytme. Hans Navn havde Ordet Jazz i sig, og som man i sin tid kunde forlange en ”Strauss”, forlangte man nu en Jazz, hvorfra Betegnelsen paa denne særlige rytmiske Musik, der naturligvis blev kopieret, opstod.”

I Randers fik Lington ”selvfølgelig Sukces. der var mange Mennesker…” Horsens Avis skrev: Billetprisen er ikke helt billig…”. Det kostede 2 kr. for en reserveret plads og 1,25 kr. i resten af salen. Til koncerten dagen efter var entreen nedsat til kun 1 kr. plus Skat! (Det svarer til ca. 32 kr. i 2007.)

Som oplæg til koncerterne i Randers, var Djurslands Venstreblad, blevet bedt om at pointere, ”at det ikke er Koncert, men en ”Opvisning” i Jazz. Orkesteret skal ikke alene høres, det skal ses.”

I Varde den 4. nov. ”var der Aftenen igennem stort Bifald”

I Odense den 7. nov. ”var Danselokalet fyldt til Trængsel. Og det kan nok være, at der var Liv og Lystighed over hele Linien.” Det var et midnats show, som begyndte kl. 23 efter en forevisning af filmen ”Gutter Ombord”. Midnatsarrangementet blev gentaget søndagen efter til en billetpris på 1 kr.

Ifølge forskellige udklip spillede Lington 6 aftener på Jørgensens Hotel i Horsens. Alle stuvende fulde. I et interview med Erik Wiedemann fortæller saxofonist og oboist på touren Willy Jensen, at det kneb så meget med penge, at man talte om at slutte touren, da man ikke kunne betale vognmanden. Han fortæller også, at når det rigtig kneb, så vendte man tilbage til Horsens, hvor restauratøren på Jørgensen Hotel, var meget interesseret i orkesteret. De så både spillede, boede og spiste på hotellet. ”Selvom vi fik lidt for at spille, måtte vi engang blive boende, da vi ikke kunne betale, og Gamél måtte skaffe penge fra København.” Lily Weiding, datter af bassisten Poul Weiding, fortæller, at hendes far tjente så lidt i denne periode, at hendes mor rejste med børnene til familie i Jylland for at overleve.

Selvom det blev skrevet kun godt en uge inde i tournéen - den 16. oktober - skal Venstres Folkeblads ”konklusion” slutte omtalen af Danmarks Tournéen:

EFTERKLANG AF EN JAZZ-SYMFONI

Naar Otto Lington en Gang vender Hjem fra sit Triumftog i Provinsen, bør de københavnske Musikere møde op paa Raadhuspladsen, standse hans Bil og bære ham i Guldstol gennem byen. Lington og hans Jazz-Band har nemlig med denne Tourné fastslaaet, at den danske Musiker, naar han kommer under den rette Paavirkning, udmærket godt kan spille Jazz-Musik under en virkelig

kultiveret Form. Det er at haabe, at Provins-Pressens Hyldestraab til dette Danseorkester er saa stærkt, at det kan give Genlyd helt ind i Hovedstadspressen.”

Umiddelbart efter landstournéen rejste de nygifte hr. og fru Lington i januar 1931 på en forsinket bryllupsrejse til Paris, hvor det var tanken, at Lington skulle dirigere og tjene til opholdet. Efter et par måneder som turist slap pengene og han fik engagement på Restaurant ”Viking”, men desværre kunne han ikke få arbejdstilladelse, så det blev ikke til noget. Familien i Danmark måtte hjælpe til økonomisk, og da pengene forblev små, gav det nogle dønninger mellem Lington og svigerfamilien, som havde været i byen for at låne penge til ham og deres datter. Det endte med, at familien måtte sælge Kestens frakke for at få nogle af pengene, så de kunne betale lånet tilbage. Det var en meget hård tid for de to unge, selv Lingtons signetring måtte ”stampes” hos ”Onkel” – Det kgl. Assistens-hus.

Efter et par måneder i Paris, fik Otto Lington endelig et par engagementer Fru Kesten blev hos familien i Paris til omkring august måned.

I maj måned spillede Lington med Bergendahls Danseorkester på Bjärred Saltsjöbad i Sverige. Ifølge et brev dateret 2. maj, ankom Lington den 1. maj og spillede første dag til kl. 2 om natten. Han fortæller, at gagen er meget lille, men at han – efter en del parlamenteren med orkesterlederen – fik 500 kr. og alt frit.

Efter dette engagement, må han have fået engagement hos den tyske orkesterleder Bernhard Etté, hvor så mange danske jazzprofiler har spillet.

I et brev fra Berlin den 22. juni 1931, skriver Lington: ” (Richard) Stangerup, (Berthel) Skjoldborg og jeg vil forsøge at lave noget sammen, og vi prøver for fuld Kraft, og nu faar vi se hvordan det gaar. Men der er meget stille her i Berlin i Sommermånederne.”

Den 22. juli 1931 skriver Lington hjem fra Warnemünde: ”… jeg tror ikke det er nogen Idé at blive med Etté, har tænkt meget over det, kan du tro, men jeg taber sikkert mere end ved det, end det hele er værd, hvis jeg spiller med ham i København. Gagen er jo, som du ved, slet intet at tale om. Havde den været god, havde jeg betænkt mig flere Gange ved at slutte.” Lington sluttede den 27. juli og rejste hjem til København.

Det var ellers ikke fordi selvtilliden manglede noget. Her er hovedet på Lingtons brevpapir i 1931. Formentlig tegnet af Berthel Skjoldborg